

Statistisk sentralbyrås årsrapport for 2008

Forord

Årsrapporten inneholder oversikt over sentrale arbeidsoppgaver og resultater i 2008, både virksomhet som er finansiert over statsoppdraget, og virksomhet som er direkte finansiert av brukerne. Det omtales både forhold som er nevnt i tildelingsbrevet, og andre forhold som SSB mener er av interesse for Finansdepartementet.

Oslo/Kongsvinger, februar 2009
Øystein Olsen

Innhold

Forord	3
1. Innledning	5
2. Resultater og vurderinger	5
2.1. Noen hovedtrekk.....	5
2.2. Sammendrag av resultater.....	6
3. Statistikk speiler samfunnet	9
3.1. Personstatistikk.....	9
3.2. Arbeidsmarkeds-, lønns- og inntektsstatistikk.....	11
3.3. Miljø- og energistatistikk.....	12
3.4. Statistikk for offentlig sektor.....	12
3.5. Økonomisk statistikk.....	13
3.6. Næringsstatistikk.....	14
3.7. Svalbardstatistikk.....	15
4. Forskning av høy kvalitet	15
5. Fornøyde brukere og motiverte oppgavegivere	16
5.1. Formidlingsvirksomheten.....	16
5.2. Elektronisk samhandling og datafangst.....	17
6. Samarbeid for bedre statistikk	18
6.1. Nasjonalt samarbeid.....	18
6.2. Internasjonalt statistisk samarbeid.....	19
6.3. Statistisk utviklingssamarbeid.....	20
7. Kvalitet i alle ledd	20
8. Administrasjon, kompetanse og andre forhold	22
8.1. Økonomiforvaltning.....	22
8.2. Rapportering og resultatoppfølging – regnskap.....	22
8.3. Personalressurser og lønnsutvikling.....	23
8.4. HMS og inkluderende arbeidsliv.....	24
8.5. Lokaler, universell utforming, innkjøp og grønn stat.....	24
Vedlegg A: Regnskapsrapporten for 2008	26
Vedlegg B: Organisasjonskart per 1. mai 2009	28
Vedlegg C: Kvalitetsgjennomgang, DESAP	29
Vedlegg D: IKT- gjennomgangen – rapport til Riksrevisjonen	37
Vedlegg E: Faktagrunnlag på personalområdet	39
Vedlegg F: Tildelingsbrev for 2008	43

1. Innledning

Årsrapporten inneholder oversikt over sentrale arbeidsoppgaver og resultater i 2008, både virksomhet som er finansiert over statsoppdraget, og virksomhet som er direkte finansiert av brukerne. I 2008 tilsvarte oppdragsinntektene 182 mill. kroner eller 28 prosent av SSBs samlede inntekter.

Årsrapporten omtaler forhold som er nevnt i tildelingsbrevet, og informerer om andre forhold som SSB mener er av interesse for Finansdepartementet. I kapittel 2 er det gitt en oversikt over hovedprioriteringer og resultater for statistikkproduksjon og forskning, blant annet ved hjelp av kvantitative resultatmål. I kapittel 3 rapporteres om statistikkvirksomheten og i kapittel 4 beskrives forskningsvirksomheten. I kapittel 5 rapporteres det om formidling og datainnsamling. Samarbeid om statistikkproduksjonen - både nasjonalt og internasjonalt - er omtalt i kapittel 6. Kvalitetsforbedringer beskrives i kapittel 7, og rapporteringen om administrative forhold finnes i kapittel 8.

Det ble gjennomført en kvalitetsgjennomgang av SSBs statistikker i 2008 i form av et skjema for selv vurdering. I løpet av året ble det gjennomført 194 slike selv vurderinger (se vedlegg E).

2. Resultater og vurderinger

2.1. Noen hovedtrekk

SSBs prioriteringer i 2008 tok utgangspunkt i retningslinjer som er trukket opp i Stortingsproposisjon nr. 1 (2007-2008), tildelingsbrevet fra Finansdepartementet, *Strategi 2007* og EU- rettsakter for statistikk.

- En rekke større prosjekter ble igangsatt eller videreført i 2008, med sikte på å utvide statistikkproduktet og øke kvaliteten. Innenfor et overordnet prosjekt for forbedring og standardisering av statistikkproduksjonen (FOSS) ble det igangsatt 28 prosjekter i 2008, hvorav 19 ble fullført i løpet av året.
- Nivået på forskningsaktivitetene ble videreført i 2008. Nye befolkningsframskrivninger ble presentert i mai. Forskningspubliseringen samlet i 2008 lå på om lag samme nivå som tidligere, men den internasjonale publiseringen økte.
- Regnskapet for 2008 viser underskudd både på stats- og brukeroppdraget, men godt innenfor rammen for overførte midler. Driftsunderskuddet på 01-posten ble snaut 6 mill. kroner. Overførte midler fra 2007 på denne posten var vel 19,5 mill. kroner. Regnskapet for brukeroppdraget – 21-posten – viser et driftsunderskudd på 11,5 mill. kroner. Her var overførte midler fra 2007 34,5 mill. kroner.
- Indikatorene som beskriver statistikkproduksjonen, er i rimelig samsvar med målene som ble satt i virksomhetsplanen for 2008, og målene som er gitt i tildelingsbrevet for 2008.
- Fra og med våren 2008 kan alle brukere av Altinn som også har opplysningsplikt til SSB, nå sine skjema direkte når de er pålogget Altinn. Det ble satset mye på å øke innslaget av elektronisk rapportering, som nå utgjør 53 prosent av innrapporteringen fra næringslivet.
- SSB deltok aktivt i internasjonalt statistisk samarbeid i 2008, blant annet deltok SSB på 138 møter i det statistiske samarbeidet i EØS. SSB ledet arbeidet med flere store internasjonale statistikkprosjekter i FN-regi.

- Finansdepartementet vedtok 20. juni 2008 en ny forskrift om gjennomføring av EØS-rettsakter om europeisk statistikk. Forskriften tydeliggjør SSBs ansvar for at kravene i rettsaktene oppfylles.
- Revidert organisasjon ble utredet og vedtatt i 2008, med blant annet ny, sentral IT-funksjon og en egen datafangstavdeling.

2.2. Sammendrag av resultater

Produksjonsvolum

Det var 1 009 frigivninger av statistikk i 2008, en økning på 32 fra 2007. Produksjonsvolumet nådde målet i tildelingsbrevet om å være minst på nivået i 2006.

Våren 2008 overtok SSB ansvaret for å produsere lufttransportstatistikk fra Avinor.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Frigitte statistikker	761	817	839	831	815	791	855	977	1 009

19 nye statistikker i 2008

- Voksnes læring, årlig
- Inntektsstatistikk for husholdninger. Inntektsfordeling, årlig
- Inntektsstatistikk for hushold. Formue og gjeld, årlig
- Utenlandskontrollerte foretaks aktivitet i Norge, årlig
- Energibruk, kommunefordelt, årlig
- Betalingsstrømmer mellom Norge og utlandet, kvartalsvis
- Mekling for foreldre. Endelige tall, årlig
- Prisindeks for telekommunikasjonstjenester, kvartalsvis
- Utenrikshandel med tjenester, utenriks sjøfart, årlig
- Inntektsstatistikk for husholdninger. Geografisk fordeling, årlig
- Avkastning på direkteinvesteringer, årlig
- Lagring og forsyningsbaser, prisindeks, kvartalsvis
- Utanrikshandel med tjenester for ikke-finansielle foretak, årlig
- Overdragelser av landbrukseiendommer, årlig
- Totalregnskapet for skogbruk og tjenester tilknyttet skogbruk, årlig
- Toll- og avgiftsetaten – StatRes, årlig
- Politi og påtale – StatRes, årlig
- Samferdsel, Jernbaneverket – StatRes, årlig
- Kriminalomsorgen – StatRes, årlig

Vedtak om opplysningsplikt og tvangsmulkt

Beslutninger om å bruke statistikklovens adgang til opplysningsplikt og tvangsmulkt foretas separat i hvert enkelt tilfelle. Det er mulig å innføre opplysningsplikt uten at det samtidig blir bestemt at tvangsmulkt skal tas i bruk. I 2008 ble følgende vedtak om opplysningsplikt foretatt:

- Industriens råvareforbruk
- Barnevernsinstitusjoner
- Transport med små godsbiler
- Godstransport langs kysten
- Energibruk i bygninger for tjenesteyting
- Avfallsstatistikk
- Nasjonale prøver

Publiseringer

I 2008 ble det gitt ut 250 papirpublikasjoner, 26 flere enn året før. Antall publikasjoner svinger litt fra år til år. Det ble gitt ut 114 analysepublikasjoner, 18 flere enn i 2007. Det ble utgitt 7 flere Rapporter og 13 flere Discussion Papers enn året før. Antall Statistiske analyser gikk noe ned med 9 i 2008 mot 11 året før.

Titler i ulike publikasjonsserier og utgivelser. 1998 - 2008

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Utgivelser i alt	286	316	284	274	161	170	153	127	243	224	250
Norges offisielle statistikk ¹	61	64	48	66	46	47	28	27	26	17	23
Analysepublikasjoner ²	84	97	95	107	74	82	104	74	111	96	114
Andre utgivelser ³	141	155	141	101	41	41	21	26	106	111	113
- Økonomiske analyser	9	9	9	6	6	6	6	6	6	6	6
- Samfunnsspeilet	6	6	6	6	5	6	6	6	5	5	5

¹ I tillegg kommer 501 hefter fra Folke- og boligtellingsen 2001, utgitt 2003.

² Tallet omfatter Rapporter, Discussion papers, Statistiske analyser og Sosiale og økonomiske studier. Reprints er utelatt fra og med 2007.

³ Omfatter også serien Notater, Documents og "Dette er ..." -publikasjonene.

**Forskningsvirksomheten -
ekstern publisering**

Forskningspubliseringen lå om lag på det samme nivået som tidligere år. Det ble publisert litt flere utenlandske tidsskriftsartikler, men færre norske. Antall bøker og bokartikler var lavt i 2008. SSBs forskere holdt 67 foredrag på vitenskapelige konferanser nasjonalt og internasjonalt, mot 105 i 2007, og 133 andre faglige foredrag mot 107 i 2007. 27 avisartikler ble publisert. Seks ansatte tok doktorgraden i 2008.

Ekstern publisering. 1998 - 2008

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Tidsskriftartikler	39	24	41	35	34	38	50	41	49	50	56
- Utenlandske tidsskrift	17	15	28	22	17	22	30	27	31	24	39
- Norske tidsskrift	22	9	13	13	17	16	20	14	18	26	17
Bøker og bokartikler	4	13	18	17	8	10	10	17	15	18	6
- Utenlandske	2	12	13	12	5	8	4	13	10	12	4
- Norske	2	1	5	5	3	2	6	4	5	6	2

Oppslag på ssb.no

Bruken av ssb.no lå i 2008 på 59,6 millioner oppslag. Dette var en liten nedgang fra 2007.

Medieoppslag

Statistikk fra SSB blir daglig referert i norske medier. Oversikten viser antall referanser til Statistisk sentralbyrå i samtlige norske medier (både papirmedier og elektroniske) overvåket av Retriever.

Medieoppslag. Antall

2004	2005	2006	2007	2008
25 184	25 364	28 872	32 698	40 025

Bruken av SSBs bibliotek økte både når det gjelder utlån av publikasjoner og henvendelser fra brukerne.

Utlån fordelt på ulike brukergrupper. 2004 - 2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Ansatte i SSB	2 276	2 221	2 504	2 523	2 900
Andre bibliotek	1 272	1 182	929	957	973
Private/institusjoner	649	702	513	409	333
Totalt	4 197	4 105	3 946	3 889	4 206

Henvendelser fra eksterne brukere. 2004 - 2008

	2004	2005	2006	2007	2008
E-post	5 610	5 359	4 936	5 948	6 621
Telefon	2 942	2 645	2 488	3 220	3 829
Eksterne besøkende	735	713	484	548	511
Totalt	9 287	8 717	7 908	9 716	10 961

Målbruk - nynorskprosent

29 prosent av SSBs daglige frigivninger var på nynorsk i 2008. SSB har for første gang i 2008, etter Språkrådets anbefaling, ikke inkludert signerte publikasjoner/-artikler i rapportering av nynorskandelen. Statistikken over målbruk omfatter derfor verken seriene Rapporter og Notater eller tidsskriftene Økonomiske analyser og Samfunnsspeilet. Dette gir vesentlig færre rapporterte sider og vesentlig høyere

nynorskandel for 2008. I 2008 var nynorskandelen for publikasjonene 20 prosent mot 6 prosent i 2007. Serien Norges offisielle statistikk hadde 30 prosent nynorsk mot 26 prosent i 2007.

Av 94 stillingsannonser var 15 utlyst på nynorsk, og 3 av 12 brosjyrer var på nynorsk. Alle skjema og tilhørende materiell er tilgjengelig på begge målformer. Alle standardklassifikasjonene i SSBs klassifikasjonsdatabase finnes på begge målformer. SSB har mange av de ”faste” tekstene på ssb.no på nynorsk.

Oppgavebelastning Samlet belastning knyttet til å gi opplysninger til SSBs undersøkelser har holdt seg på samme nivå som i 2007. For næringslivet eksklusive statistikker knyttet til UT, ble oppgavebyrden redusert med 6 årsverk. Dette tilsvarer omfanget av engangsundersøkelsen i 2007 knyttet til revisjon av *Standard for næringsgruppering* (ny NACE). SSB nådde ikke målet i tildelingsbrevet om å ha samme lave nivå på oppgavebyrden som i 2006. Dette har sammenheng med at statistikkproduktet økte betraktelig.

For UT-prosjektet var det en økning på 5 årsverk knyttet til økning av antall oppgavegivere. Økningen har sammenheng med tiltak som er satt inn for å sikre bedre kvalitet på statistikken.

Oppgavebyrden for personer og offentlige institusjoner lå på samme nivå som i 2007.

Oppgavebyrde (årsverk)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
I alt	179	180	171	183	175	177	178
Næringsliv i alt	92	92	98	103	94	108	108
Næringsliv eksklusive UT	92	92	87	85	77	88	82
Andre	87	88	73	81	81	69	70

Tallene for årene etter 2005 er justert etter kvalitetskontroll.

Fordeling av oppgavebelastningen Bare 14 prosent av foretakene ble bedt om å rapportere til SSB i 2008. Tilsvarende andel i 2007 var 16 prosent. Store foretak blir belastet mer enn de små. Blant foretak med 20 eller flere sysselsatte var i alt 89 prosent med i en eller flere undersøkelser, sammenliknet med 9 prosent av foretak med færre enn 10 sysselsatte. Tilsvarende tall i 2007 var henholdsvis 89 og 11 prosent.

Høringer SSB er ofte høringsinstans ved utarbeiding av nye lover, forskrifter og offentlige utredninger (NOU-serien). SSB var høringsinstans for i alt 88 saker i 2008, hvorav 43 høringer var med kommentarer. Høringsuttalelsene er publisert på ssb.no.

Punktlighet Både internasjonalt og i Norge er det krav til at offisiell statistikk skal komme på et tidspunkt som er varslet på forhånd. Avviket i 2008 var det samme som i 2007, 10 prosent, mens målet i tildelingsbrevet var 6 prosent.

Punktlighet. Avvik i forhold til annonsert tidspunkt. 1998 - 2008. Prosent

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Avvik i alt	10	13	15	13	10	8	11	10	6	10	10
For tidlig	2	4	2	3	2	2	2	3	1	3	3
For sent	8	9	13	10	8	6	9	7	5	7	7

Aktualitet Statistikkens aktualitet er viktig for brukerne. Aktualitet måles med antall uker fra referanseperiodens utløp til statistikken blir frigitt. For måneds- og kvartalsstatistikk som publiserer foreløpige tall, er det tidspunktet for disse publiseringene om benyttes. Beregning for årsstatistikkene tar utgangspunkt i tidspunkt for publisering av endelige tall.

Aktualiteten var ikke på nivå med målene i tildelingsbrevet. For månedsstatistikken var aktualiteten 3,5 uker, mens målet var bedre aktualitet enn 3,4 uker. For kvartalsstatistikken var samlet resultat 9,0 uker, mens målet var 8,7 uker eller

bedre. For årsstatistikken var resultatet 41,5 uker, mens målet var bedre enn 40,4 uker. Manglende måloppnåelse har sammenheng med at beregningsopplegget er endret fra en begrenset panel til heltelling.

Aktualitet. Antall uker etter periodens utløp

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 ¹
Månedssstatistikk	3,6	3,5	3,5	3,4	3,4	3,2	3,5
Kvartalsstatistikk	9,0	8,9	9,6	8,1	8,7	9,7	9,0
Årsstatistikk	43,6	43,7	42,9	41,9	40,4	38,3	41,5

¹ For 2008 er beregningsopplegget lagt om fra å være basert på et utvalg (panel) til å omfatte alle statistikkpubliseringene. Dette har ført tilbrudd i tidsserien og økt gjennomsnittlig produksjonstid for årsstatistikkene.

Svarprosenter

Høye svarprosenter er en viktig kvalitetsindikator. SSBs rett til å pålegge oppgaveplikt fører til at svarprosenten i undersøkelser med oppgaveplikt blir høy. Svarprosenten på disse undersøkelsene har vært 95 prosent de siste årene, og nådde målet i tildelingsbrevet. I de frivillige undersøkelsene er svarprosenten vesentlig lavere, og varierer fra undersøkelse til undersøkelsen. Målet i tildelingsbrevet på minst 78 prosent ble ikke nådd.

Svarprosenter

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Med oppgaveplikt	95	94	95	95	95	95	95
Frivillige	77	78	79	77	75	73	72

Ressursbruk i 2008

Rundt halvparten av arbeidstiden i SSB brukes til løpende statistikkproduksjon. Det er samme andel som året før og en ubetydelig økning siden 2006. Andelen av ressursene som brukes til forskning og utvikling, har økt fra 25 til 27 siden 2006. Økningen er knyttet til utviklingsprosjekter innenfor statistikkvirksomheten, og har sammenheng med satsingen innenfor FOSS-prosjektet. Oversikten viser fordelingen når fravær (ferie, sykdom og permisjoner) er holdt utenfor.

Ressursbruk etter virksomhetstype

Virksomhetstype	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Antall årsverk (unntatt fravær)	714	718	733	743	746	771	759
I alt	100	100	100	100	100	100	100
Løpende statistikkproduksjon	51	51	49	47	47	48	48
Utviklingsprosjekter, statistikk	11	10	11	11	13	13	16
Forskning og analyseprosjekter	11	12	12	14	13	12	11
Administrasjon og planlegging	10	10	11	10	11	11	11
Interne støttefunksjoner	17	17	17	17	17	16	15

3. Statistikk spiller samfunnet

3.1. Personstatistikk

FoB 2011 og oppfølging av boligadresseprosjektet

Folke- og boligtellingsen i 2011 (FoB2011) skal i all hovedsak baseres på administrative og statistiske registre. Tellingen skal tilfredsstillende både nasjonale og internasjonale brukere. EU-forordningen for folke- og boligtellinger ble vedtatt i 2008, og gjelder også for Norge. Den medfører strengere krav til hvordan data skal formidles til Eurostat. I tillegg skal det utarbeides en omfattende, standardisert kvalitetsrapport. SSB vil også i størst mulig grad imøtekomme ønsker fra andre brukere av FoB2011.

Det er nødvendig å gjennomføre kvalitetsforbedrende tiltak for mange av variablene som EU-forordningen omfatter, og i 2008 ble det laget en oversikt over aktuelle tiltak. Viktige tiltak er rettet mot å forbedre kvaliteten på administrative data i samarbeid med registreiere, som SSBs samarbeid med Skatteetaten og Statens kartverk for å bedre dekningen av bolignummer i DSF, og samarbeidet med Statens kartverk for å bedre kvaliteten på boligdata i GAB. Andre tiltak består i å utnytte supplerende datakilder eller utvikle metoder for å kombinere eksisterende data på nye måter i SSB.

Det er arbeidet mye med å få etablert unike boligadresser for alle bosatte i Norge, og dekningen av bolignummer i flerbolighus er bedret i 2008. Tiltakene har dels vært av generell art og dels rettet spesielt mot Oslo og Bergen. I Bergen er kvaliteten nå om lag på nivå med andre større byer i landet. Også Oslo har hatt en markant bedring i 2008, men kvaliteten er ennå ikke på samme nivå. På landsbasis er dekningsgraden for bosatte i flerbolighus nå 87 prosent. Målet er 95 prosent innen tellingstidspunktet i 2011.

En registerbasert telling i 2011 vil inneholde færre boligvariable enn tellingen i 2001. For 2008 har SSB publisert statistikk for variablene bygningstype, byggeår, antall boliger i bygningen, bruksareal, antall rom, badrom og vannklosett. Det finnes informasjon om bygningstype for samtlige boliger, mens dekningsgraden for de andre variablene er på om lag 90 prosent. En svakhet er at en del endringer i boligdata sjelden meldes, for eksempel endringer i antall rom i en bolig.

Helsestatistikk

Statistikk over helse-, pleie- og omsorgstjenester omfatter oversikter over ressursinnsats, organisering, aktivitet, bruk av helsetjenester og brukere/pasienter. Våren 2008 ble det fattet vedtak om at personelldata ikke lenger skal hentes inn via skjema, men bygge på registerinformasjon. Dette vil bidra til lavere oppgavebyrde i helseforetak og regionale helseforetak, føre til bedre datakvalitet for helsepersonell og aktivitet, samt bidra til en effektivisering av datafangsten og til standardisering av arbeidsprosessene i SSB. Mesteparten av skjemarapporteringen for pleie og omsorgstjenestene er erstattet med filuttrekk fra kommunenes lokale fagsystem. Innsendingene gir datagrunnlaget i et pseudonymt helseregister: IPLOS (Individbasert PLeie og OmsorgsStatistikk). Som følge av en ny EU-forordning om folkehelse og sikkerhet på arbeidsplassen, ble det i 2008 arbeidet med å undersøke hvordan Norge kan oppfylle forordningen. SSBs levekårsundersøkelsen i 2008 hadde helse som hovedtema.

Sosiale forhold

SSB har en omfattende produksjon av statistikk og analyse innenfor områdene levekår, trygd, sosiale forhold og kriminalitet. Innføringen av kvalifiseringsprogrammet fra og med november 2007 aktualiserte behovet for å gå grundigere gjennom sosialstatistikken. Kvalifiseringsprogrammet er rettet mot personer i yrkesaktiv alder med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne. For å fange opp mottakere av kvalifiseringsstønad i statistikken, er det utarbeidet et eget rapporteringsskjema for disse, på lik linje med skjema for sosialhjelpsmottakere og deltakere i introduksjonsordningen. Introduksjonsordningen gjelder nyankomne flyktinger, og skal styrke muligheten for deltakelse i yrkesliv, samfunnsliv og økonomisk selvstendighet.

Det har også vært en gjennomgang av sosialhjelpstatistikken i 2008 for å kartlegge mulige overlapp og behov for samordning. Barnevernsstatistikken er lagt om, og i 2008 det ble publisert ny statistikk og tabeller.

Forbruksundersøkelsen

Som følge av synkende svarprosent og spørsmål knyttet til kvalitet og brukerbehov er det satt i gang en evaluering av forbruksundersøkelsen. I 2008 ble det gjennomført en brukerundersøkelse, og det er satt i gang forsøk med variasjon i føringslengde og størrelse og tidspunkt for utdeling av incentiv. Det er også gjennomført telefonkonferanse med alle intervjuerne, og spørreskjemaet er nyprogrammert for 2009. Resultatet hittil er positiv utvikling i svarprosent, med økning fra 50 prosent i 2007 til 54,6 prosent (foreløpige tall) for 2008. Evalueringen videreføres i 2009

Forbruksundersøkelsen som grunnlag for vektene i KPI er vurdert. Det legges nå opp til en endring slik at nasjonalregnskap tall vil bli benyttet som vekter i stedet for informasjon fra forbruksundersøkelsen, se kapittel 3.5 - avsnitt om priser.

Utdanningsstatistikk

Utdanningsstatistikk dekker barnehager, grunnsopplæring, høyere utdanning og etter- og videreutdanning. Fra og med avsluttet grunnskole baserer statistikken seg på individdata. Dette gir grunnlag for statistikk som viser elevenes/studentenes vei

gjennom utdanningssystemet. Høsten 2008 ble grunnlaget for den individbaserte statistikkgrunnlaget utvidet ved å inkludere resultater fra nasjonale prøver i grunnskolen. Første offisielle statistikk på dette feltet vil bli presentert våren 2009.

Utdanningsstatistikk er høyt prioritert i EU og OECD. En EU-forordning om statistikk om *Livslang læring* ble innlemmet i EØS-avtalen i november 2008. Forordningen vil gjelde for data som samles inn høsten 2009. Det ble i 2008 for første gang publisert data fra EU-undersøkelsen *Adult Education Survey* (Voksnes læring).

Arbeidet med å få på plass mulige registerkilder for innvandreres fullførte utdanning ved flytting til Norge ble videreført.

3.2. Arbeidsmarkeds-, lønns- og inntektsstatistikk

Arbeidsmarkedsstatistikk

Registerbasert sysselsettingsstatistikk danner grunnlag for en rekke statistikker i SSB. Produksjonsopplegget er blitt bedre samordnet, forenklet og tydeligere delt i to populasjoner. Den ene dekker, som AKU, personer bosatt i Norge. Den andre dekker alle jobber ved bedrifter registrert i Norge uavhengig om personen er bosatt eller ikke og om personen har jobb i flere bedrifter i referanseuken.

I 2008 ble det arbeidet videre med å etablere en kvartalsstatistikk for arbeidstakere som i hovedsak er basert på Aa-registeret. Meldingsgangen til registeret er analysert, og uttakstidspunkter av data fra registeret er endret for å få en mer optimal tilpasning mellom kvalitet og produksjonstid.

Muligheten for å få inn data om korttidsinnvandrere som tar arbeid som selvstendig næringsdrivende, er vurdert. Konklusjonen er at det er mulig å få tall for tilgang av selvstendige ved å bruke ulike datakilder, men at kvaliteten er for dårlig til å avgjøre om alle registrerte selvstendige fortsatt er aktive. Det vurderes nå om en statistikk over tilgang i seg selv kan være nyttig.

Estimeringsopplegget i AKU er utviklet for å kunne gi tall om innvandreres deltakelse på arbeidsmarkedet. AKU kan gi en bredere beskrivelse av arbeidsmarkedssituasjonen enn registerbasert statistikk. Et problem i AKU er at større innvandrergupper har et svært høyt frafall samtidig som det er skjevt med hensyn til sysselsetting og ledighet.

Lønnsstatistikk

Det ble presentert ny lederlønsstatistikk for administrerende direktører og statistikk over gjennomsnittlig arbeidstid for heltidsansatte i forbindelse med den samlede lønnsstatistikken i juni 2008. Andelen elektronisk rapportering nærmer seg 90 prosent. Endringer i purreutiner, kortere leveringsfrister og stort fokus på rapportering via Altinn skal sikre gode data og høy aktualitet. I 2009 vil løpende lønnsstatistikk etter næring utvides til å omfatte tall for lederlønn, i tillegg til at deltidsansatte (heltidsekvivalenter) inkluderes.

I samarbeid med Skattedirektoratet, NAV og Brønnøysundregistrene startet SSB i 2008 et prosjekt for å samordne arbeidsgivernes rapportering av lønns- og personaldata til staten – EDAG (elektronisk dialog med arbeidsgivere). Det er redegjort nærmere for dette i SSBs budsjettbrev for 2009. Prosjektet har siden budsjettbrevet ble oversendt i slutten av november skiftet navn fra EDA til EDAG.

Inntektsstatistikk for husholdninger

Inntektsstatistikk for husholdninger ble i 2008 frigitt med mer enn to måneders bedret aktualitet. Overgangen til fulltelling har gjort det mulig å presentere statistikken mer detaljert, både for enkeltgrupper i befolkningen og mindre geografiske områder. I 2008 ble antall frigivninger økt fra to til fem. Inntektsstatistikken var i 2008 en sentral kilde i arbeidet med Regjeringens perspektivmelding, og med utredningsarbeidet i Fordelingsutvalget (som fortsetter i første halvår 2009). Statistikken er i tillegg en sentral kilde i den årlige, sosiale rapporteringen til Arbeids- og inkluderingsdepartementet som et ledd i

oppfølgingen av regjeringens handlingsplan mot fattigdom. Som før danner inntektsstatistikken grunnlag for et utvidet datasett for simuleringsmodellen Lotte.

3.3. Miljø- og energistatistikk

Indikatorer for bærekraftig utvikling

Indikatorene for bærekraftig utvikling er oppdatert og ble presentert 19. juni i form av en artikkel i SSB-magasinet en rapport med tilleggsinformasjon og analyse, og en presentasjon overfor "Den nasjonale møteplassen for bærekraftig utvikling". Møteplassen har 20 deltakende organisasjoner og institusjoner. Indikatorene er også tatt inn i nasjonalbudsjettets kapittel om bærekraftig utvikling. SSB har også bidratt aktivt i det internasjonale arbeidet med utvikling av prinsipper for etablering av bærekraftsindikatorer.

Miljøstatistikk

Foreløpige tall for utslipp til luft 2007, med vekt på klimagassutslipp, ble presentert på en pressekonferanse i SSB 13. mai. Miljøøkonomiske nøkkeltall ble også presentert. Samtidig med pressekonferansen ble det frigitt en rapport med anslag over hvor store utslipp som må påregnes i Kyotoperioden 2008-2012.

Løpende publiseringer av statistikk over avfall gikk som planlagt. Publisering av statistikk over avfall for tjenesteytende næringer basert på kunderegistre i noen avfallsselskaper, fulgte planen. Arbeidet med den etablerte, løpende statistikkproduksjonen av arealstatistikk og KOSTRA-publisering har også stort sett fulgt planene.

Energistatistikk

Arbeidet med den ordinære energistatistikken, energibalansene og energiregnskapet følger planene. Publisering av sesongkorrigerte tall for energibruk startet i 2008 og hovedkomponentene er korrigering for temperatureffekter.

Det ble foretatt en gjennomgang av konsistensen i energiregnskapet og nasjonalregnskapet. Resultatet ble en felles datagjennomgang og et opplegg hvor regnskapene vil bli produsert samtidig med felles bruk av kilder og avveininger.

Det ble gjennomført en pilotundersøkelse for tjenesteytende sektorer basert på koblet data for energibruk per bygning og bedrifts- og foretaksregisteret for å bryte bygningstallene ned på næring. Med utgangspunkt i denne piloten vil det for 2009 bli gjennomført en større undersøkelse om energibruk i store deler av tjenesteytende sektorer.

Gjennom arbeidet i 2008 har det også blitt satt internt søkelys på metodiske elementer i norsk energistatistikk som grunnlag for å heve kvaliteten ytterligere.

3.4. Statistikk for offentlig sektor

StatRes er et system for utvikling og formidling av statistikk og indikatorer om ressursinnsats, aktivitet og resultater for statens virksomhet. StatRes tar utgangspunkt i eksisterende data og statistikk og forbedrer og videreutvikler offisiell statistikk for staten innenfor et helhetlig rammeverk.

SSB undertegnet ny rammeavtale med FAD i januar 2008, som dekker perioden 2008 til 2012 (fase 3). I denne perioden skal de resterende delene av statsforvaltningen fases inn. I 2008 ble det publisert tall for følgende nye områder: Samferdsel (Jernbaneverket), Finans (toll- og avgift) og Justis (politi og påtalemyndighet og kriminalomsorgen). I tillegg ble eksisterende områder oppdatert og tildels bygget ut med ny statistikk og nye indikatorer.

En forbedret utgave av onlineløsningen ble gjort gjeldende for alle kommuner for rapportering av KOSTRA-data i 2008. Løsningen har redusert merarbeidet med rapportering både for kommunene og for SSB. Mesteparten av skjemarapporteringen for pleie og omsorgstjenestene er erstattet med filuttrekk fra kommunenes

lokale fagsystem. Innsendingene gir datagrunnlaget i et pseudonymt helseregister: IPLOS.

3.5. Økonomisk statistikk

Nasjonalregnskapet - hovedrevisjon

SSB startet arbeidet med å forberede innføringen ny næringsstandard (NACE rev 2) i nasjonalregnskapet. Eurostat legger opp til at alle land skal levere nasjonalregnskap etter ny næringsstandard fra september 2011. For Norges del er det bestemt at den første publiseringen etter ny næringsinndeling skal skje i november 2011. Fra samme tidspunkt skal tilbakegående tidsserier både på år og kvartal være tilgjengelige. For å få best mulig kvalitet på tilbakegående serier ble det utredet hvordan det kan etableres gode overgangsmatriser for å koble fra gammel til ny næringsklassifikasjon. Det er en utfordring for nasjonalregnskapet at SSBs korttidsstatistikker går over til den nye standarden allerede fra januar 2009. I 2008 er det utviklet metoder for å konvertere ny korttidsstatistikk til gammel standard slik at denne statistikken kan brukes i det løpende kvartalsvis nasjonalregnskapet som fortsatt skjer etter gammel standard fram til 2011. Arbeidet med hovedrevisjonen går parallelt med at løpende nasjonalregnskap utarbeides med samme aktualitet som tidligere.

De siste tre årene har FN og de andre internasjonale organisasjonene arbeidet med revisjoner av retningslinjene for føring av nasjonalregnskap (SNA 1993). Arbeidet er i slutfasen, og prinsippene i volum I av retningslinjene ble vedtatt av UN Statistical Commission (UNSC) i februar 2008. Retningslinjene i volum I har vært på høring, og kommentarer fra landene er innarbeidet. Volum II ble sendt ut på høring sommeren 2008. De reviderte retningslinjene vil bli kalt System of National Accounts 2008 (2008 SNA). Endelig versjon som omfatter både volum I og volum II, skal behandles på møtet i UNECE i slutten av februar 2009. Eurostat startet i 2008 arbeidet med å tilpasse det europeiske nasjonalregnskapssystemet (ENS) til revidert SNA. Alle kapitlene sendes på høring til medlemslandene, og i 2008 ble 15 av 24 kapitler gjennomgått. Arbeidet fortsetter i 2009. Ifølge Eurostats planer skal de nye metodene innarbeides i EU/EØS-landenes nasjonalregnskap i 2014.

I 2008 ble det etablert et tverrgående prosjekt i SSB for å etablere et integrert nasjonalregnskap for institusjonelle sektorer som både omfatter nasjonalregnskapets drifts- og balansedel. Dette er et arbeid som anslås å pågå til og med 2011. I 2008 har det blant annet vært arbeidet med å få fram en koordinert publisering av årstall fra det finansielle og ikke-finansielle institusjonelle sektorregnskapet. En slik felles fremstilling blir publisert tidlig i 2009. Et viktig formål med prosjektet er å redusere avviket mellom nettofinansinvesteringene beregnet fra henholdsvis inntekts- og finansregnskapet.

Finansstatistikk og utenrikstransaksjoner

Når næringslivet globaliseres og organiseres på tvers av landegrensene, blir det viktigere å kartlegge multinasjonale selskapers atferd og tilpasninger. Det er de siste årene kommet EU-forordninger om blant annet utenriksregnskap, internasjonal tjenestehandel, direkteinvesteringer og virksomheten i flernasjonale foretak samt ny europeisk bedriftsregisterforordning. I 2008 fikk Eurostat for første gang opplysninger om virksomheten i norske foretak med utenlandske eiere til Eurostat. Videre utbygginger på områdene vil skje gjennom gradvise utvidelser av UT og strukturstatistikkene, og mer omfattende bruk av Skattedirektoratets aksjonærregister. For norsk eie av utenlandske foretak og virksomheten i norskeide foretak i utlandet ble det iverksatt ny datainnsamling i 2008, på områder der UT-rapporteringen ikke kunne dekke behovet. SSB deltar dessuten i arbeidet med oppbyggingen av Eurostats EuroGroup Register (EGR) ved å gi informasjon om norske enheter som er aktuelle for registeret. Registeret skal etter planen inneholde de 5 000 største foretakene i EU fra januar 2009.

I 2008 ble det publisert resultater fra en undersøkelse om norske foretaks utflytting av virksomhet til utlandet, som ble gjennomført i samarbeid med en rekke EU-land. Undersøkelsen ble finansiert av EU. Kvartalsvis publisering av *Statistikk over*

betalingsstrømmer mellom Norge og utlandet fra Valutaregisteret ble igangsatt med virkning fra og med 1. kvartal 2008.

Det er åpnet for at ikke-finansielle foretak i selskapsregnskapet kan velge å benytte internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) i stedet for de ordinære reglene i regnskapsloven. Dette tosporete systemet skaper utfordringer med å sikre sammenlignbarhet over tid og mellom selskaper i regnskapsstatistikken for ikke-finansielle foretak. Også finansielle foretak vil i løpet av de nærmeste årene få anledning til å benytte internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) i selskapsregnskapet. I tillegg moderniseres finansmarkedslovgivningen. Dette betyr at rapporteringsrutinene for forsikringsselskap, pensjonsforetak, banker og øvrige kredittinstitusjoner er under omlegging. Arbeidet ble satt i gang i 2007 og videreført i 2008. Høsten 2008 startet forberedelsene til en ny, teknisk løsning for regnskapsrapportering for banker og finansieringsforetak. I 2008 ble det videre satt i gang et arbeid med ny teknisk løsning som skal resultere i en mer helhetlig produksjon og publisering av verdipapirstatistikk.

Nye prisindekser

Det pågår et omfattende arbeid med å utvikle ny og oppgradere eksisterende pris- og volumstatistikk med utgangspunkt i nasjonalregnskapets behov, og der internasjonale krav står sentralt.

Arbeidet med bedre statistikk for tjenestepriiser hadde god framdrift i 2008. Det ble fullført 14 prisindekser av 21 planlagte. Nye prisindekser for telekommunikasjonstjenester, lagring og juridisk tjenesteyting ble publisert for første gang i 2008. På områdene ruteflyging, bedriftsrådgiving, regnskap, revisjon og bokføring, annonse- og reklamevirksomhet og utleie av arbeidskraft, er datafangst kommet i gang. I 2008 startet utvikling av ny prisstatistikk for byggeteknisk konsulentvirksomhet, teknisk testing og analyse, etterforskning og vaktjenester, post- og budtjenester, lasting og lossing og IT-driftstjenester.

I 2008 ble det gjennomført en studie av vektgrunnlaget for KPI. Dette har sammenheng med internasjonal anbefaling om å bruke nasjonalregnskap som grunnlag for vektene i de harmoniserte konsumprisindeksene (HKPI). Det er startet en studie for å undersøke muligheter og konsekvenser av en slik overgang, men sikte på overgang til nasjonalregnskapsvekter i KPI fra 2011. Samtidig planlegges det at tidspunkt for endring av vektene flyttes fra august til årsskiftet, slik at det blir en harmonisering av vektene i KPI og HKPI.

3.6. Næringsstatistikk

Landbrukstellingen 2010

En EU-forordning forplikter Norge til å gjennomføre en fullstendig landbrukstelling i 2010. Tellingen skal suppleres med en utvalgsbasert undersøkelse i 2011 om miljørelaterte forhold og produksjonsmetoder. Prosjektleder for tellingen ble tilsatt i 2008.

I 2008 ble det gjennomført en brukerundersøkelse som dokumenterer at nasjonale brukerbehov strekker seg utover EØS-kravet. Spesielt etterspørres utvidet og oppdatert statistikk knyttet til landbrukseiendommer med tilhørende ressurser og aktiviteter, uavhengig av om eieren driver jordbruk i egen regi eller ikke. Det meste av opplysningene som skal samles inn i 2010, vil bli hentet fra en rekke offentlige registre, men for å oppfylle EØS-kravene er det også nødvendig med et spørreskjema til de rundt 45 000 aktive jordbruksbedriftene. Arbeidet med å identifisere og kontrollere eksterne datakilder startet i 2008. Tilsvarende prioritering og sortering av databehov kom fram i brukerundersøkelsen.

Revidering av næringsstandard – NACE

Ny norsk næringsstandard, SN2007, bygger på EUs tilsvarende standard, NACE Rev.2, og gir regler om næringsklassifisering og entydige definisjoner av statistiske enheter. Den nye standarden gir en bedre beskrivelse av dagens næringsliv enn den forrige, blant annet for nye næringer som har oppstått innen privat og offentlig tjenesteyting. Det omfattende arbeidet med å tilpasse statistikkssystemene til ny

næringsstandard startet i 2007 med at alle enheter i norsk næringsliv/offentlig forvaltning fikk tildelt ny næringskode gjennom en omfattende omkodning av SSBs Bedrifts- og foretaksregister. Forberedelser til en samordnet og samtidig implementering av standarden i statistikkene har pågått gjennom hele 2008, og omfatter blant annet tilbakeregning av tidsserier, opplegg for utvalgstrekking og produksjonsrutiner for øvrig. Et viktig datagrunnlag for dette er å tildele alle enheter både ny og gammel kode fra 2008 og noen år framover.

Transportstatistikk

Datafangsten for godstransport med varebiler og små lastebiler er gjennomført i 2008, og resultatene vil bli publisert i 2009. Arbeidet med en database over årlige kjørelengder for norske kjøretøy kom godt i gang i fjor. Resultatene vil første gang bli publisert i løpet av første halvår 2009. Begge disse tiltakene bidrar til å bygge ut statistikken over godstransport på vei, forbedre kvaliteten på innenlandske transportytelser og vil dessuten styrke kvaliteten på utslippsberegningene fra den norske bilparken.

Innsamlingen og bearbeidingen av data er gjennomført for godsstrømmene langs kysten. Resultatene blir publisert i løpet av 1. kvartal 2009. Det ble i 2008 gjennomført planlegging av en omfattende varestrømundersøkelse, blant annet med en prøveundersøkelse i 4. kvartal. Begge undersøkelsene bidrar til en mer heldekkende statistikk over godstransporter i Norge.

3.7. Svalbardstatistikk

Etter at virkeområdet for statistikkloven ble utvidet til også å omfatte Svalbard, har SSB satset målrettet for å beskrive Svalbard-samfunnet gjennom egne undersøkelser. I tillegg arbeider SSB med å dekke Svalbard som en egen region i flere eksisterende statistikkprodukter.

I 2008 ble det publisert forbruksundersøkelse, prisnivåundersøkelse og inntektsundersøkelse for Svalbard. I tillegg er ny befolkningsstatistikk for Svalbard under utarbeidelse, der datagrunnlaget baseres på det oppgraderte befolkningsregisteret for Svalbard. Det er også arbeidet med å etablere ny næringsstatistikk for Svalbard, og laget temaside for Svalbard på ssb.no.

SSB foretok i 2008 en gjennomgang av populasjonsgrunnlaget for næringsstatistikken på Svalbard. For å sikre et godt nok populasjonsgrunnlag framover arbeider SSB sammen med Justisdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet for en innføring av registerlovgivningen på Svalbard. Spesielt gjelder dette Enhetsregister- og Foretaksregisterlovene.

For å ivareta eksterne brukerinteresser ble det i 2008 etablert et rådgivende utvalg.

4. Forskning av høy kvalitet

Skatt, fordeling og konsumentatferd

SSB ytte omfattende service overfor Stortinget og departementer i form av skatteberegninger. Skatteberegningsmodellene (LOTTE-skatt og LOTTE-konsum) bidrog med til tallmaterialet i Regjeringens skatteopplegg.

Energi- og miljøøkonomiske analyser

Analyser av sentrale problemstillinger i kraftmarkedet fortsatte i 2008. Husholdningenes etterspørsel etter elektrisitet ble analysert, og det er studert hvordan elavgiften påvirker ulike husholdninger. Det er gjennomført en studie som diskuterer variasjoner i strømforbruker over døgnet og i ulike sesonger. Videre er det studert hvordan optimale klimaavtaler kan utformes.

Konjunkturanalyser og makromodeller

I 2008 ble det utarbeidet fire konjunkturrapporter med prognoser. I tillegg ble det publisert flere artikler og rapporter som belyser norsk økonomis virkemåte. Blant annet ble faktorer bak redusert normalarbeidstid studert og etterspørselen etter ulike typer arbeidskraft ble analysert. Makromodellene er reestimert på flere

områder i 2008, og det foregår et kontinuerlig dokumentasjonsarbeid. En ny og oppdatert nettversjon av dokumentasjonen av MODAG, med tilhørende papirpublikasjon ble publisert i 2008. MODAG-modellen utvikles og vedlikeholdes for bruk i Finansdepartementet. Modellene er i tillegg brukt i analyser for eksterne oppdragsgivere, NOU-utvalg og Stortinget.

Analyser av arbeidsmarked og bedriftsatferd

Det er arbeidet videre med analyser av sykefravær, uførepensjonering og andre pensjonsstudier. Ulike utdanningsøkonomiske problemstillinger er også analysert, herunder metoder knyttet til tallfesting av individuell avkastning av utdanning. Betydningen av IKT-bruk for foretakenes produktivitet er analysert.

Offentlige finanser

I forbindelse med Regjeringens arbeid med pensjonsreformer har SSB utført en rekke analyser og beregninger basert på MOSART-modellen. Modellen ble omprogrammert til ny plattform i 2007. Uttesting av den nye modellversjonen er videreført, og datagrunnlaget er under oppdatering. En ny og utvidet versjon av MAKKO ble tatt i bruk i 2008.

Økonomisk vekst og miljø

MSG-modellen er brukt i tilknytning til ulike studier av økonomisk vekst og miljø. Det etablert og dokumentert to aggregerte modeller med endogene vekstmekanismer, og gjennomført analyser av ulike former for innovasjonspolitik. Videre har en fortsatt studiene av de *internasjonale markedene for olje og gass* og da spesielt prisdannelsen i både olje- og gassmarkedene, forholdet mellom miljøreguleringer og bedrifters lønnsomhet, og videreutvikling av nasjonale indikatorer for bærekraftig utvikling med særlig vekt på beregning av humankapital.

Demografiske analyser

En ny befolkningsframskriving ble publisert i mai 2008. Arbeidet med norsk deltakelse i det internasjonale forskningsprogrammet *Generations and Gender Programme (GGP)* går som planlagt. Datainnsamlingen på den norske intervjuundersøkelsen under GGP: Livsløp, generasjon og kjønn (LOGG) er gjennomført etter planen. Første versjon av databasen er gjort internasjonalt tilgjengelig og en presentasjon og noen analyser på dataene er under publisering. Det er utviklet et enkelt modellapparat for løpende overvåking av fruktbarheten. Det gjør det mulig raskt å analysere de underliggende komponentene i utviklingen så snart data foreligger.

Analyser av levekår

Det er gjennomført analyser blant annet av samvær og økonomi blant enslige foreldre og samværsforeldre som ledd i evalueringen av bidragsreformen fra 2003, analyser av arbeidstid og arbeidstidsordninger blant foreldrepar og analyser av holdninger til innvandrere og av innvandrerbefolkningens levekår.

Statistiske metoder

Imputeringsmetoden for å lage statistisk populasjonsfil er blitt i første omgang testet ut i Landbruksundersøkelsen.

Videre er det utviklet teori for usikkerhetsvurdering. Arbeidet skal følges opp i 2009 som en del av forskningsprogram for statistiske metoder for registerbasert statistikk. Det har også direkte betydning for et planlagt FOSS-prosjekt som skal utrede mulighet og betingelse for rammeverkløsninger for registerbasert statistikk.

Likelihood-baserte estimeringsmetoder i totrinns utvalgsundersøkelser med tilhørende prediksjonsintervaller ble publisert i tidsskriftet *Biometrika*.

5. Fornøyde brukere og motiverte oppgavegivere

5.1. Formidlingsvirksomheten

Nye ssb.no

Det er et mål Statistisk sentralbyrås nettsted - ssb.no - til en hver tid skal være en moderne og brukervennlig tjeneste med sikre formidlingsløsninger. Det er derfor i gang arbeid med å bygge opp en ny webtjeneste i SSB til erstatning for dagens

løsning. Formålet med prosjektet er dels 1) å forbedre navigasjon, gjenfinning og presentasjon av det statistiske innholdet for sluttbrukerne, 2) å forbedre våre interne produksjons- og publiseringsrutiner og 3) å kunne tilby nye tjenester som øker mulighetene for gjenbruk av statistikken.

Prosjektet startet i 2007 og innsatsen ble intensivert i 2008. I 2009 vil prosjektet ytterligere forsterkes med både interne og eksterne krefter med hovedformål å bygge store deler av systemløsningene. Nye ssb.no vil lanseres i 2010.

Ekstern kursvirksomhet

2008 var et aktivt år for kurs- og seminarvirksomhet i SSB. Nesten 2 100 personer deltok på 80 ulike kurs og seminarer, hvorav 12 var foredrag for studenter ved høyskoler og universitet, samt elever i videregående skoler. Dette var en økning på 178 personer fra forrige år. Størst deltakelse var det på kurs i utarbeidelse av spørreskjemaer og *Tall må temmes*, samt seminarene om levekår blant innvandrere og om norsk økonomi. Det ble holdt 16 kurs i *Finn statistikk* der deltakerne lærer å finne fram og navigere på websidene.

Mikrodata til forskere

Tjenesten består i å levere anonyme eller aidentifiserte individdata fra SSBs statistikkgrunnlag til forskning. Utleveringen er regulert av statistikkloven og vilkår satt av Datatilsynet. Opplegget ble utvidet og forbedret i årene 2005 til 2006 med støtte fra Norges forskningsråd. SSB er en viktig leverandør av data til forskning. Det gjelder særlig samfunnsforskningen, men også andre fagområder benytter SSBs mikrodata. Tjenesten omfattet i 2008 ca. 300 større prosjekter og en rekke mindre oppdrag. SSB dekker de administrative kostnadene ved tjenesten, mens forskerne betaler for selve datauttaket. Deler av tjenesten utføres i samarbeid med Norsk samfunnsvitenskapelige datatjeneste. Videre utbygging og effektivisering av tjenesten er under planlegging. Innenfor FOSS er det blant annet foreslått konkrete tiltak på flere områder, blant annet alternative metoder for tilgang til data tilpasset forskerens databehov innenfor gjeldende regelverk og et forbedret arkivsystem som kan sikre mulighetene for gjenbruk av data som er utlånt til forskningsformål.

5.2. Elektronisk samhandling og datafangst

Elektronisk samhandling

Satsingsområdene for prosjektet er:

- Samarbeid om felles løsninger for innhenting av data til offentlig sektor
- Gjenbruk og utveksling av informasjon mellom offentlige etater
- Samordnet formidling av all offisiell statistikk i Norge.

Prosjektet har i 2008 vært samordnet med FOSS programmet, spesielt omkring videreutvikling av felles metadataløsninger. Utviklingen av datafangstløsninger er tilpasset felles satsing om Altinn II. Det er utformet en felles plan for samordning av Kostra, Idun og Altinn i forholdet til gevinstkravene i Altinn II satsingen.

Et felles forprosjekt for innsamling av grunndata fra arbeidsgivere ble påbegynt i 2008. Med dette er planleggingen av det første store samhandlingsprosjektet innenfor Altinn samarbeidet kommet i gang. SSB deltar også i forskningsprosjektet Semikolon, og er særlig engasjert i løsninger rundt felles utveksling, forståelse og tilgang til data. Prosjektet vil bygge på e-Dialog-konseptet for å digitalisere søkeprosessen for tilgang til forskningsdata.

Den øremerkete finansieringen for økt elektronisk samhandling ble avsluttet i 2008. Målene for prosjektet om elektronisk samhandling videreføres i FOSS og i SSBs øvrige utviklingsaktiviteter.

Elektronisk innrapportering fra næringslivet

Alle brukerne av Altinn som også har opplysningsplikt til SSB har siden våren 2008 kunnet nå sine skjema direkte når de er pålogget Altinn. SSB har dermed etablert et heldekkende elektronisk rapporteringstilbud som er integrert med Altinn. Alle papirskjema har et tilsvarende webskjema, eller en løsning for rapportering via

filuttrekk fra foretakets datasystem. Det arbeides nå med å slutte å sende ut papirskjema når SSB henvender seg til oppgavegiverne for første gang. Stor oppslutning om elektronisk rapportering vil være et viktig grunnlag for effektivisering og forbedret aktualitet.

Av SSBs undersøkelser i Altinn, er det lønnsstatistikken som er størst. I 2008 hadde den 96 prosent elektronisk innlevering. Totalt i 2008 ble det levert 51 000 oppgaver direkte over Altinn til SSB. Dette er oppgaver blant annet for verdipapirstatistikk, valutahandelsstatistikk, betalingsformidlingsstatistikk, egenmeldt sykefravær, lønnsstatistikk, utenriksøkonomi og rapportering til konsumprisindeksen.

SSBs Idun-portal blir mest brukt til webskjema for næringsundersøkelser. Omlag 40 prosent av alle som leverer data elektronisk til SSB, benytter Idun.

Andel oppgavegivere som rapporterer elektronisk. Prosent

	2005	2006	2007	2008
Elektronisk innrapportering	33	36	48	53

Bare 14 prosent av foretakene ble bedt om å rapportere til SSB i 2008. Det betyr at SSB henter inn nødvendig informasjon om 86 prosent av de næringsdrivende fra sekundære kilder, i hovedsak administrative dataregistre. Tilsvarende andel i 2007 var 16 prosent.

Intervjuvirksomheten

Intervjuvirksomheten har gjennomført et omfattende arbeidsprogram i 2008. I tillegg til løpende oppdrag, gjennomføres det større modernisering, både på systemsiden og med hensyn til organisering av feltarbeidet. Det ble lagt ned et betydelig arbeid i å øke svarprosenten for Forbruksundersøkelsen. I tillegg hadde utviklingsarbeidet for SIV - nytt system for intervjuvirksomheten – høy prioritet. Prosjektet er en del av FOSS.

6. Samarbeid for bedre statistikk

6.1. Nasjonalt samarbeid

Statistikkrådet

Målet for Statistikkrådet er å øke offisiell statistikkens kvalitet og tilgjengelighet. Statistikkrådet består av 24 institusjoner som er produsenter av offisiell statistikk og/eller viktige registreiere. I løpet av 2008 gikk Avinor ut av rådet, og Direktoratet for arbeidstilsynet ble medlem.

Møtene i 2008 behandlet blant annet oppfølging av europeiske retningslinjer for statistikk, kompetanseutvikling, statistikk om arbeidsulykker og yrkessykdommer, asylsøkere og statsborgerskap.

I 2008 gjennomgikk SSB statistikkproduksjonen i sju andre nasjonale institusjoner, hvorav fire leverer data til Eurostat, for å evaluere etterlevelsen av de europeiske retningslinjene for statistikk. Det ble blant annet påvist svakheter i tilknytning til regler for håndtering av konfidensielle data internt og regler for frigivning av statistikk.

I kjølvannet av gjennomgangen har SSB overtatt statistikkproduksjonen og rapporteringen som Avinor var ansvarlig for. Fiskeridirektoratet, som også leverer data til Eurostat, har etter mønster av blant annet SSB etablert et system for systematisk dokumentasjon av egne statistikker på Internett. De andre som nå leverer data direkte til Eurostat, er NIFU-STEP og NILF.

SSB har sendt brev om den nye forskriften om gjennomføring av EØS-rettsakter om europeisk statistikk til institusjonene som leverer data direkte til Eurostat.

Virkeområdet for statistikkloven endres ikke, og disse institusjonenes statistikkproduksjon vil som i dag skje i henhold til eget regelverk.

Registerforum Registerforum i Norge ble etablert i 2004. Deltakere er topplederne i de sentrale registeretatene. Forumet skal drøfte saker av prinsipiell og strategisk betydning. I 2008 har SSB i Registerforum hatt en gjennomgang av boligadresseregisterprosjektet, erfaringene med personvernombud samt drøftet forslaget til nytt personregister.

Nye samarbeidsavtaler I 2008 ble det inngått følgende nye samarbeidsavtaler:

- Mellom SSB og Kredittilsynet
- Mellom SSB og Husbanken
- Mellom SSB og Statens Landbruksforvaltning (SLF).

6.2. Internasjonalt statistisk samarbeid

Internasjonalt statistisk samarbeid, særlig innen det europeiske statistikksystemet, var omfattende også i 2008. I alt 30 nye EØS rettsakter om statistikk passerte EØS-komiteen, herunder europaparlaments- og rådsbeslutningen om EUs statistikk-program 2008 - 2012. Ca halvparten av de nye rettsaktene gjaldt implementering av eksisterende europaparlaments- og rådsforordninger. Sentrale nye rammeforordninger med stor betydning for SSB:

- Europaparlaments- og rådsforordning om utarbeiding og utvikling av statistikk over utdanning og livslang læring
- Europaparlaments- og rådsforordning om kvartalsstatistikk over ledige stillinger
- Europaparlaments- og rådsforordning om utenlandske datterselskapers struktur og aktivitet
- Europaparlament- og rådsforordning om ny statistisk produktgruppering etter næring (CPA)
- Europaparlaments- og rådsforordning om fastsettelse av opplysninger om kjøpekraftspariteter og for beregning og spredning av dem
- Europaparlaments- og rådsforordning om statistikk over foretaksstrukturer (som er ny regulering på området).
- Europaparlaments- og rådsforordning om statistikk over folkehelse og helse og sikkerhet på arbeidsplassen.

Et prosjekt som tar sikte på å oppfylle Eurostats krav til rapportering om arbeidsulykker og yrkessykdommer, har påvist mangel på nasjonal koordinering av data og avdekket behov for ny nasjonal statistikk. SSB har tatt initiativet til å koordinere et trepartssamarbeid mellom SSB, NAV og DAT.

Viktige saker som har vært diskutert innenfor det europeiske statistikksamarbeidet, er videre oppfølging av de europeiske retningslinjene for statistikk og EU-kommisjonens statistiske arbeidsprogram for 2009. SSB har deltatt aktivt i ulike fora og på ulike nivåer i disse drøftingene, blant annet i 'Partnership Group' under EUs statistikkprogram.

Som del av det europeiske opplæringsprogrammet (ESTP) var SSB vertskap for fire internasjonale kurs i 2008; om henholdsvis bruk av administrative data, bedriftsregister, avfallsstatistikk og metadata.

I samarbeid med United Nations Statistics Division (UNSD), Eurostat og Verdensbanken arrangerte SSB en internasjonal konferanse om klimaendringer og offisiell statistikk i april 2008. Konferansen hadde bred deltakelse.

I 2008 deltok SSB på 138 møter i forbindelse med det statistiske samarbeidet i EØS, 13 møter knyttet til ECE og 20 OECD-møter. På nordisk nivå var det 26 møter i 2008.

<i>International Comparison Program (ICP)</i>	Administrerende direktør ledet arbeidet med en evaluering av den siste runden med beregninger av internasjonale kjøpekraftspariteter (ICP), som ble presentert på FNs Statistical Commission i New York i februar 2008.
<i>Oslo-gruppen for energistatistikk</i>	Med mandat fra FN leder SSB arbeidet med å utarbeide nye prinsipper og manualer for internasjonal energistatistikk. Dette dreier seg om International Recommendation for Energy Statistics (IRES) og Energy Statistics Compilers Manual (ESCM), som vil foreligge i henholdsvis 2010 og 2011.
<i>Nordisk samarbeid</i>	Norge hadde koordineringsansvaret for det nordiske samarbeidet i 2008. Det årlige sjefstatistikermøtet som ble holdt i Oslo i august i fjor inkluderte også en workshop der det statistiske kontoret i Nederland deltok. Temaet var modernisering og standardisering av statistikkproduksjonen.

6.3. Statistisk utviklingssamarbeid

Virksomheten i 2008 var delt mellom samarbeid med søsterorganisasjoner i sør eller i overgangsland, oppgaven som sekretariat for det regjeringsoppnevnte Utviklingsutvalget, og metodeutvikling og dokumentasjon. Samarbeidet i 2008 rettet seg mot Norges utviklingspartnerland. Dette gjelder Angola, Eritrea, Malawi, Mosambik og Sudan. SSB har også et aktivt samarbeid med land i en overgangsfase, som Albania, Moldova, Kasakhstan og Kirgisistan. Hele virksomheten er eksternt finansiert, og tilsvarte 19 årsverk i 2008.

Det regjeringsoppnevnte Utviklingsutvalget avgav sin innstilling til miljø- og utviklingsminister Erik Solheim 9. september. Utvalgets utredning er utgitt i NOU 2008:14 'Samstemt for utvikling?'

7. Kvalitet i alle ledd

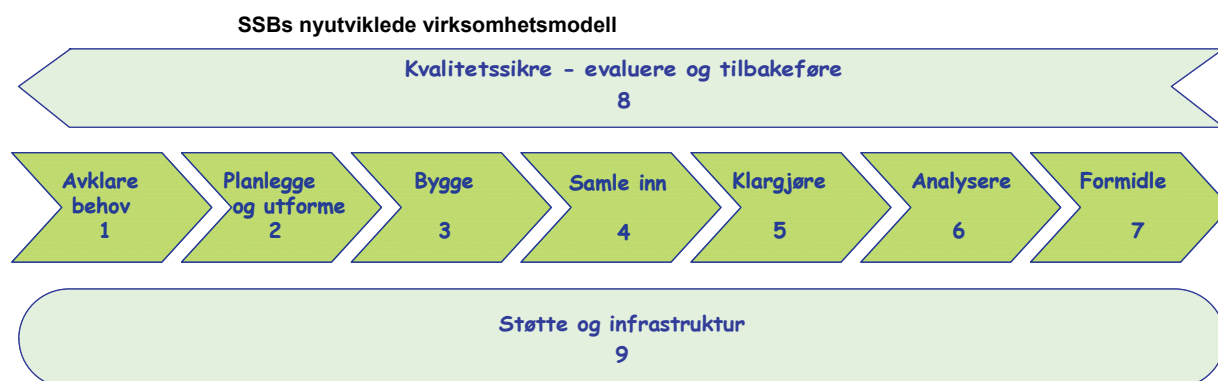
<i>Omorganisasjon</i>	I etterkant av Strategi 2007 ble det initiert endringer i SSBs organisasjon. Med virkning fra 1. januar 2008 ble det gjennomført endringer i organiseringen av statistikk- og forskningsvirksomheten. I løpet av 2008 ble resten av organisasjonen utredet og vedtatt, med blant annet ny, sentral IT-funksjon og en egen datafangst-avdeling (se organisasjonskart i vedlegg B).
<i>Kvalitetsgjennomgang av SSBs statistikker</i>	Alle SSBs statistikker ble i 2008 gjennomgått ved hjelp av et skjema for selv-vurdering som er utviklet for Eurostat. Evalueringen er presentert i <i>Interne dokumenter 2008/33</i> , vedlegg C.
<i>Risikovurderinger og internkontroll</i>	Det er utarbeidet risikovurderinger av statistikkproduksjon, IKT, økonomi-forvaltning, innkjøp og sikkerhet. Det er også gjort separate og detaljerte vurderinger av risiko i tilknytning til IKT-løsninger for deler av finansstatistikken og for bankstatistikken. Vurderingene publiseres i en egen rapport som vil bli oversendt departementet sammen med virksomhetsplanen for 2009.

Internkontrollen i SSB var i 2008 konsentrert om kvalitetsgjennomgangen av statistikkproduksjonen, som er omtalt over. Det ble ikke avdekket vesentlige svakheter, feil og mangler i opplegget for internkontroll, men det er et behov for bedre systematikk. Derfor ble det fra 1. januar 2009 opprettet en overordnet internkontrollfunksjon med instruks for dette arbeidet i SSB.

Når det gjelder forebygging av mulige misligheter i offentlig virksomhet, har SSB i 2008 sett nærmere på innkjøpsrutinene. Risiko for mislighet er vurdert og inngår i risikovurderingen for dette området. I tillegg er risikoen for mulige misligheter i forbindelse med spredning av beskyttelsesverdig informasjon vurdert som del av risikovurderingen for sikkerhet i SSB.

*Modernisering og
standardisering av
statistikkproduksjonen
(FOSS)*

Et overordnet prosjekt for forbedring og standardisering av statistikkproduksjonen (FOSS) ble etablert i 2008. Totalt ble 28 prosjekter satt i gang i 2008, hvorav 19 ble fullført. Prosjektene dekker de fleste deler av produksjonskjeden for statistikk i tillegg til kvalitetssikring og infrastruktur. Det er utarbeidet en virksomhetsmodell for statistikkproduksjonen som alle prosjektene kan refereres til. Sentrale prosjekter er verktøy for skjemaforming, prosessinformasjon og sjekklister for datafangsten, et integrert system for editering og estimering (ISEE), bedre løsninger for mikrodata til forskere, metadata i produksjonsprosessen og kvalitetsgjennomgang av alle statistikker ved hjelp av selvverdigsskjema utviklet av Eurostat. Et viktig prosjekt er utviklingsprosjektet SIV (nytt system for intervjuvirksomheten) som omfatter arbeidet med intervjuernes arbeidsforhold, rutiner og verktøy for oppfølging av datafangsten, ny kommunikasjonsløsning, samt ny databaseløsning.

*Arbeid med statistisk
standarder og
metadatasystemer*

SSB legger stor vekt på felles bruk av standarder og klassifiseringer. Standardene er tilgjengelig i egen database, og det utarbeides en årlig rapport for arbeidet med statistiske klassifikasjoner. Standarddatabasen inneholder i alt 83 statistiske standarder, samt ulike varianter og versjoner av disse. I 2008 ble basen utvidet med 5 nye standarder.

SSBs metadatatportal gjør SSBs metadatasystemer og andre metadatakilder lettere tilgjengelige og enklere å bruke. Første versjon av metadatatportalen ble publisert i 2008.

*Administrasjon av statistiske
populasjoner*

Arbeidet med å se de statistiske basispopulasjonene i sammenheng fortsatte i 2008 for å sikre best mulig grunnlag for utarbeiding av offisiell statistikk. Sammenheng på mikronivå vektlegges spesielt for å sikre kvaliteten i registerbasert statistikk. I 2008 ble arbeidet med registerbasert informasjon om bohusholdninger og med å samordne bolig- og husholdningsstatistikken prioritert. For FOB 2011 gir dette informasjon om bosatte i alle husholdninger med tilhørende bygnings- og boligkjennermerker. Målet er et felles populasjonsgrunnlag for all statistikk som har husholdning som enhet.

Innsatsen for å tilrettelegge arbeidsforhold/ansatte som et fjerde basisregister er videreført. Den nye arbeidsdelingen mellom Brønnøysundregistrene, NAV Aa-registret og SSB er forberedt med planlagt start i 2009. Det er arbeidet med å implementere utenlandsdimensjonen i bedrifts- og foretaksregisteret, og med å forberede utveksling av informasjon mellom landene om multinasjonale selskaper for å få oversikt om datterselskaper og tilknyttede selskaper i utlandet.

Det er arbeidet med å motta og tilrettelegge digitale eiendoms kart (DEK) som en del av Matrikkelleveransen. GIS som satsningsområde er viktig for statistikkproduksjon, kvalitetssikring, analyser og presentasjon. I tillegg åpner GIS for å

utvikle nye statistikker uten å øke oppgavebyrden. Dette kan dreie seg om boligstatistikk, samferdsel, bedriftsstatistikk, pendling og arbeidsreiser.

I 2008 er det arbeidet med et forprosjekt for å etablere en geodatabase med DEK som pilot, samt en plan for videre utbygging og bruk av geodata i SSB.

Informasjonssikkerhet

Overordnet sikkerhetsarbeid i SSB er organisert i et sikkerhetsteam. Teamet, som består av to personer i tillegg til sikkerhetsrådgiver, er fra 2008 ansvarlig for rådgiving, koordinering og kontroll av gjennomføringen av sikkerhet i SSB.

Arbeidet med informasjonssikkerhet var i 2008 spesielt rettet mot oppdatering av SSBs beredskapsplan, oppdatering av oversikt over SSBs interne datafiler og opplæring av nyansatte, i tillegg til løpende avviksbehandling, oppdatering og videreutvikling innen området. Det er etablert et prosjekt for sikker infrastruktur som på sikt skal ivareta SSBs behov for sikre soner i nettverket, og dermed bedre beskyttelse av beskyttelsesverdig informasjon.

SSB deltok i sikkerhetsøvelsen IKT08, som Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) tok initiativet til. Øvelsen fokuserte på samfunnets evne til å være forberedt på, oppdage og håndtere aktivitetene under og etter fasene av et massivt angrep på digital infrastruktur i Norge.

8. Administrasjon, kompetanse og andre forhold

8.1. Økonomiforvaltning

Riksrevisjonen hadde ingen merknader til SSBs regnskap for 2007.

SSB har inngått avtale med Senter for statlig økonomistyring (SSØ) om nytt økonomisystem (Agresso) og system for fakturahåndtering (Contempus) fra og med 1. januar 2008. SSB har inngått avtale om delservice modell fra SSØ. SSB har hatt en del problemer i startfasen med de nye systemene, noe som har ført til både forsinkelser og merarbeid i regnskapsarbeidet og økonomioppfølgingen. I løpet av annet halvår 2008 ble det etablert godt samarbeid med SSØ Drammen. Det tas sikte på en forbedring og videreutvikling av systemene i løpet av 2009.

Riksrevisjonen gjennomgikk SSBs reiseregninger og rutiner rundt oppfølging av reiseregulativ for innenlands reiser i staten i 2008. Riksrevisjonen var meget fornøyd med arbeidet og organiseringen som har blitt gjennomført i 2008 på området reiseregninger. Fra og med 2008 har SSB tatt i bruk ESS reisemodul i SAP og sentralisert behandlingen av reiseregninger til en liten spesialisert enhet i SSB.

8.2. Rapportering og resultatoppfølging – regnskap

Regnskapet står i vedlegg A.

SSBs samlede inntekter i 2008, inklusive trygderefusjoner, var 654,7 mill. kroner. Det er en økning på 15,9 mill. kroner i forhold til regnskapet for 2007. Oppdragsinntektene er redusert med 38,3 mill. kroner fra 2007 til 2008. Dette skyldes i hovedsak at den overførte statistikkproduksjonen fra Norges Bank var budsjettert på post 21 i 2007. Fra og med 2008 ble det aller meste av denne statistikkproduksjonen overført til statsoppdraget post 01.

Samlet for post 01 og 21 hadde SSB et negativt driftsresultat på 17,6 mill. kroner.

Post 01 Statsoppdraget

Bevilgningen for 2008 var på 440,8 mill. kroner. Under Stortingets behandling av St. prp. nr 59 (2007-2008) ble SSBs ramme redusert med 0,7 mill. kroner. Dette skyldes rammeoverføring i anledning SSBs overgang til nytt økonomisystem gjennom *Senter for statlig økonomistyring (SSØ)*. Rammereduksjonen er innarbeidet i regnskapet (vedlegg A). Videre ble budsjettrammen økt med 14,3 mill. kroner som følge av lønnsoppgjøret 2008.

Den reviderte bevilgningen for 2008 ble 454,4 mill. kroner. Trygderefusjoner kommer i tillegg med 18,1 mill. kroner.

Regnskapet viser et negativt driftsresultat på 6,0 mill. kroner. I tillegg kommer overførte midler fra 2007 på 19,7 mill. kroner. Overføringen til 2009 blir dermed 13,7 mill. kroner på post 01.

Post 21 Brukerfinansierte oppdrag (spesielle driftsutgifter)

Inntektskravet for post 21 ble økt i Ny saldering av statsbudsjettet med 17 mill. kroner til 187 mill. kroner.

Regnskapet for 2008 viser at oppdragsinntektene ble 182,2 mill. kroner. Dette er 38,3 mill. kroner lavere enn 2007 og 4,762 mill. kroner lavere enn budsjett. Den store reduksjonen fra året før skyldes hovedsakelig overføringen av finansstatistikk fra Norges Bank til SSB, som i 2008 var budsjettet på post 01, men i 2007 er budsjettet på post 21.

Driftsunderskuddet på post 21 for 2008 er 11,6 mill. kroner. Med overførte midler fra 2007 til 2008 på 34,5 mill. kroner blir resultatet på 23,0 mill. kroner.

Post 45 Større anskaffelser

Bevilgningen på post 45 var 10,2 mill. kroner. Regnskapet for 2008 viser et driftsresultat på 5,7 mill. kroner. Det positive resultatet har sammenheng med at en del større utgifter til IT-investeringer som var planlagt ført i 2007, først ble kom i 2008. Med overførte midler fra 2007 på 2,5 mill. kroner blir samlet overføring til 2009 på 8,1 mill. kroner.

8.3. Personalressurser og lønnsutvikling

En mer utfyllende årsrapport på personalområdet finnes i vedlegg E.

Personalressurser og kompetanse

SSB hadde 1014 ansatte ved utgangen av 2008; 627 i Oslo og 387 i Kongsvinger. I tillegg kommer 227 intervjuere som arbeider med spørreundersøkelser. I alt 68 ansatte sluttet i 2008. Det gir en turnover på 6,7 prosent, mens den var 7 prosent i 2007. Det ble rekruttert 91 nye medarbeidere.

Årsverk

Det ble budsjettet med 965 årsverk i 2008 sammenliknet med 956 i 2007. På statsoppdraget ble det planlagt med 706 årsverk og på brukeroppdraget 259 årsverk. Intervjuere er ikke inkludert her.

Kursvirksomhet

Det ble gjennomført 83 kurs i regi av Byråskolen. Opplæringsprogrammet for nye medarbeidere ble gjennomført i tre runder, med 84 deltakere i alt. Satsingen på prosjektarbeid og systematisk kvalitetsarbeid som arbeidsform ble videreført. Opplæring av kvalitetsloser ble gjennomført med 11 deltakere.

Seks medarbeidere tok doktorgraden i 2008 og fire medarbeidere ble kvalifisert som statistikkrådgiver.

Ved inngangen til 2009 hadde SSB 55 ledere, 19 kvinner og 36 menn. Kvinneandelen er 34,5 prosent.

Framtidig kompetansebehov

I tråd med kompetansestrategien ble det i 2008 arbeidet for å møte framtidige kompetansebehov. Det ble utviklet et nytt lederutviklingsprogram (som starter i 2009), og gjennomført eget kurs for nye ledere. Et rammeverk for kompetansebeskrivelse og kartlegging av kompetansebehov er under utvikling. Videre satses det på ulike tiltak for mer målrettet og riktig rekruttering. SSB gjennomførte flere besøk på universiteter og høyskoler. Den interne mobiliteten økte i 2008, blant annet som resultat av flere hospiteringsplasser.

Fortsatt satsing på rekruttering og kompetanseutvikling skal bidra til å gjøre SSB godt forberedt på å møte nye krav til kompetanse og omstilling.

Lønnsutvikling

Beregnet, gjennomsnittlige årslønnsvekst for heltidsansatte i SSB for 2008 var 7,9 prosent, vel 2 prosent høyere enn i 2007. For staten samlet i 2008 var det en økning på 6 2/3 mot 5,1 i 2007. Det er spesielt tariff tilleggene som slo sterkt ut for SSB i 2008 (4,3 prosent). Overhenget er om lag det samme som forrige år, og lønnsglidningen vel en prosent lavere enn i 2007.

Gjennomsnittlig månedslønn i alt for heltidsansatte i SSB per 1. september 2006- 2008. Antall, kroner og endring i prosent

	2006	2007	2008
Antall	797	833	837
Månedslønn	30 098	32 370	35 192
Endring i prosent		7,5	8,7

Beregnet årslønn for heltidsansatte i SSB 2006-2008. Kroner og endringer i prosent

	2006	2007	2008
Årslønn	358 531	379 405	409 481
Årslønnsvekst i prosent		5,8	7,9
Herav			
- overheng fra året før		2,2	2,4
- tariff tillegg		1,4	4,3
- lønnsglidning		2,2	1,2

8.4. HMS og inkluderende arbeidsliv

SSB har beholdt de samme målene som ble formulert da avtalen om inkluderende arbeidsliv ble inngått i 2003:

- SSB vil aktivt arbeide for å holde sykefraværet på et fortsatt lavt nivå
- SSB vil ivareta ressursene som medarbeidere i alle aldre representerer, gjennom en aktiv livsfasepolitikk

Gjennomsnittlig sykefravær i 2008 var 5,3 prosent, det samme som i 2007. I 2008 var det i alt 5 sykemeldte med avtale om aktiv sykemelding i kortere eller lengre tid.

Det opplyses i stillingsannonser at forholdene legges til rette for personer med nedsatt funksjonsevne, og kvalifiserte søkere med nedsatt funksjonsevne innkalles alltid til jobbintervju. SSB ble i 2008 med i et trainee-program initiert av Sosial- og helsedirektoratet, med to traineer.

8.5. Lokaler, universell utforming, innkjøp og grønn stat

Lokaler og universell utforming

SSB har til sammen ca. 35 000m² bygningsmasse. I 2008 er bygningene vedlikeholdt i samarbeid med gårdeiere og etter egen plan. Ombygginger har skjedd etter behov.

Universell utforming er en del av planlegging og drift av lokalene. I SSBs lokaler er det gjort tilpasninger for funksjonshemmede, rullestolbrukere, merking for svaksynte og teleslynger i møterom. Universell utforming skal være en del av kravspesifikasjonen i anbudssaker hvor dette er relevant.

Innkjøp Prosjekt for innføring av e-handel i SSB startet høsten 2008 og har resultert i ny innkjøpsstrategi. Strategien inneværer blant annet anskaffelse av verktøy for konkurransegjennomføring i 2009. For fullstendig innføring av e-handel er SSB avhengig av utviklingen av arbeidet med ordrehåndteringsverktøy og e-faktura i SSØ.

SSBs innkjøpsstrategi følger intensjonen i FOA med hensyn til miljøkrav til leverandører, samt etikk og samfunnsansvar.

Grønn stat – miljøledelse SSB har vært sertifisert som miljøfyrtårnbedrift siden 2005. Ny sertifisering skal skje etter tre år. I 2008 ble alle områder vurdert og gjennomgått av Dovre sertifisering. Resertifisering av miljøarbeidet ble gitt for tre nye år. Systemet er integrert i SSBs HMS-system.

Vedlegg A

Regnskapsrapport for 2008

Statistisk sentralbyrås driftsregnskap per 31.12.2008
Samlet for post 01 og 21

	Regnskap 2007	Budsjett 2008	Rev. budsjett 2008	Regnskap 2008
Statsbevilgning	396 600	440 800	440 100	440 100
Oppdragsinntekt	220 566	182 774	186 028	182 238
Lønnskompensasjoner	5 900	0	14 300	14 300
Refusjoner	15 739	0	0	18 062
Sum inntekter og refusjoner	638 805	623 574	640 428	654 700
Lønnsutgifter	437 518	428 056	458 733	473 768
Varer og tjenester	186 761	194 886	199 779	198 509
FOSS prosjektet		11 119	3 177	
Sum utgifter	624 278	634 061	661 689	672 276
Driftsresultat	14 527	-10 487	-21 261	-17 576
Overføringer fra året før	39 676	0	54 202	54 202
Overføringer til neste år	54 202	-10 487	32 941	36 626

Statsoppdraget, post 01 (i 1000 kr)

	Regnskap 2007	Budsjett 2008	Rev. budsjett 2008	Regnskap 2008
Statsbevilgning	396 600	440 800	440 100	440 100
Lønnskompensasjoner	5 900	0	14 300	14 300
Refusjoner	15 739	0	0	18 062
Sum inntekter og refusjoner	418 239	440 800	454 400	472 462
Lønnsutgifter	298 488	304 270	329 386	343 357
Varer og tjenester	116 358	125 313	129 554	135 095
FOSS prosjektet		11 119	3 177	
Sum utgifter	414 846	440 702	462 117	478 451
Driftsresultat	3 394	98	-7 717	-5 989
Overføringer fra året før	16 272	0	19 665	19 665
Overføringer til neste år	19 665	98	11 948	13 676

Brukeroppdraget, post 21 (i 1000 kr)

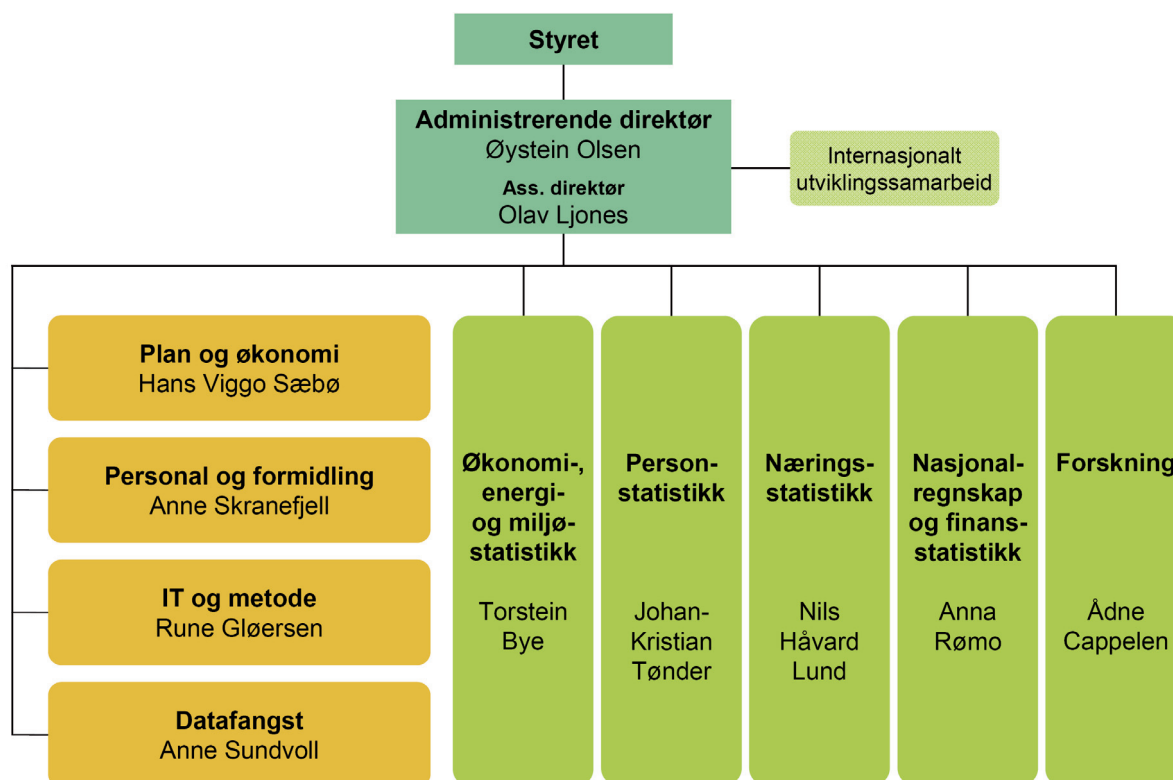
	Regnskap 2007	Budsjett 2008	Rev. budsjett 2008	Regnskap 2008
Inntektskrav i statsbudsjettet	206 000	170 000	187 000	187 000
Mer/mindre- inntekt	14 566	12 774	-972	-4 762
Oppdragsinntekt	220 566	182 774	186 028	182 238
Sum inntekter	220 566	182 774	186 028	182 238
Lønnsutgifter	139 030	123 786	129 347	130 411
Varer og tjenester	70 402	69 573	70 225	63 414
Sum utgifter	209 433	193 359	199 572	193 825
Driftsresultat	11 134	-10 585	-13 544	-11 587
Overføringer fra året før	23 404		34 537	34 537
Overføringer til neste år	34 537	-10 585	20 993	22 950

Større nyanskaffelser, post 45 (i 1000 kr)

	Regnskap 2007	Budsjett 2008	Rev. budsjett 2008	Regnskap 2008
Statsbevilgning	8 500	10 200	10 200	10 200
Sum utgifter	6 390	10 200	10 200	4 545
Driftsresultat	2 110	0	0	5 655
Overføringer fra året før	378		2 488	2 488
	2			
Overføringer til neste år	488	0	2 488	8 143

Organisasjonskart

Statistisk sentralbyrå, per 1. mai 2009

Sluttrapport: Kvalitetsgjennomgangen

Produktnummer: 1887

Innhold

Oppstart og gjennomføring av Kvalitetsgjennomgangen.....	2
Mål og resultat.....	3
Framdrift og ressursbruk.....	6
Organisering og arbeidsprosess	7
Videreføring av prosjektresultatet.....	7

Oppstart og gjennomføring av Kvalitetsgjennomgangen

Arbeidet med å planlegge kvalitetsgjennomgangen startet opp i november 2007. To ulike selvvurderingsskjemaer ble testet ut:

- DESAP (Development of a Self Assessment Programme) som er skjema utviklet av det tyske statistikkbyrået for Eurostat
- Sjølvvurdering av produkt som er et skjema som har blitt utviklet av Statistiska Centralbyråen i Sverige.

Testingen viste at DESAP var det skjemaet som egnet seg best for Statistisk sentralbyrå. Det skyltes at det var mer generelt og ikke spesiallaget for svenske forhold, at det tok kortere tid å gjennomføre, at en elektronisk versjon forelå (utviklet av statistikkbyrået i Litauen) og at det var mer morsomt å fylle ut (da det kom frem et grafisk oppsummering til slutt).

SSB valgte å bruke den engelske versjonen av DESAP-skjemaet uten å oversette til norsk. En oversettelse ville kreve store ressurser og forsinke oppstarten av gjennomgangen. Videre ble det vurdert som naturlig at de ansvarlige for de ulike statistikkene kunne tilstrekkelig engelsk til å fylle ut skjema, eller ville ha nytte av å tilegne seg disse engelske uttrykkene. Det ble også forutsatt at seksjonssjef og gruppeleder ville være med på selvvurderingene. Videre fikk alle seksjoner tilbud om å ta med seg prosjektlederen under første selvvurdering

I Virksomhetsplansprosessen på slutten av 2007 ble det vedtatt at det skulle gjennomføres en selvvurdering av alle statistikker i Statistisk sentralbyrå i løpet av 2008. De første selvvurderingene ble gjennomført allerede tidlig i januar 2008.

4 mars 2008 ble Kvalitetsgjennomgangen godkjent som et FOSS (Forbedring og standardisering av statistikkproduksjon) prosjekt.

Totalt er det per 1 desember 2008 gjennomført 194 selvvurderinger. Antallet selvvurderinger per seksjon varierer fra 2 til 29. Alle relevante fagseksjoner i Statistisk sentralbyrå hevder å ha selvvurdert alle sine statistikkrutiner.

Det er gjennomført en evalueringsrunde i avdelingsmøtene ved avdeling for økonomi, energi og miljø, avdeling for personstatistikk, avdeling for næringsstatistikk og avdeling for nasjonalregnskap og finansstatistikk. De aller fleste seksjonene ga uttrykk for at selvvurderingene hadde vært nyttige. Særlig for seksjonssjefer, gruppeledere og nyansatte. Det var imidlertid noen seksjonssjefer ved avdeling for økonomi, energi og miljø som mente de hadde liten nytte av gjennomgangen.

Mål og resultat

Mål

Effektmål i prosjektskrivet var:

- Gi bedre innblikk i kvaliteten i SSB sin statistikkproduksjonen
- Gi et grunnlag for å vurdere forbedringstiltak
- Dokumentere situasjonen før oppstart av FOSS bl.a for å måle effekter senere
- Bidra i vurderingen av hvor standardiserte løsninger kan være hensiktsmessig

Resultatmål i prosjektskrivet var:

Det skal gjennomføres en selvvrdering av alle statistikker ved hjelp av DESAP skjemaet innen 01.09.2008.

Det skulle etableres en oversikt over når ulike selvvrderinger skulle gjennomføres tidlig i 2008.

Etter en analyse av de første resultatene fra selvvrderingen i mai skulle videre oppfølging med eventuell inspeksjon av statistikker bli besluttet innen sommeren.

Resultater - resultatmål

Det skulle etableres en oversikt over når ulike selvvrderinger skulle gjennomføres tidlig i 2008.

Det ble sendt ut en forespørsel til alle fagseksjoner tidlig i januar 2008 om når de ulike statistikkene ble planlagt avholdt. Vi fikk svar fra alle etter hvert og planene ble stort sett fulgt av de fleste seksjoner. Denne øvelsen bidro trolig til at vi klarte å få gjennomført selvvrderingene i løpet av 2008.

Etter en analyse av de første resultatene fra selvvrderingen i mai vil videre oppfølging med eventuell inspeksjon av statistikker bli besluttet innen sommeren, slik at dette arbeidet kan starte i annet halvår.

Etter å ha vurdert de første resultatene besluttet prosjektet i lag med styringsgruppen bestående av Jan Bjørnstad og Hans Viggo Sæbø at inspeksjoner ikke var nødvendig å iverksette i 2008.

Det skal gjennomføres en selvvrdering av alle statistikker ved hjelp av DESAP skjemaet innen 01.09.2008.

Ved fristen 01.09.2008 var 180 av 194 selvvrderinger gjennomført. Noen få uker senere var alle fullført.

Antallet selvvrderinger per seksjon varierte mye. Se vedlagte tabell

Tabell 1. Antall selvvurderinger, statistikker i Statistikkalenderen og produktnummer i Produktregisteret

Seksjon for	Antall selvvurderinger	Antall statistikker i statistikk-kalenderen	Antall produktnummer
Energistatistikk	8	17	17
Miljøstatistikk	20	42	96
Inntekts- og lønnsstatistikk	2	42	36
Prisstatistikk	5	13	13
Arbeidsmarkedsstatistikk	4	23	44
Utenrikshandel	2	6	12
Befolkningsstatistikk	28	39	41
Helsestatistikk	6	26	29
Levekårsstatistikk	9	33	104
Utdanningsstatistikk	6	40	26
Bedriftsregister	11	5	7
Primærnæringsstatistikk	22	38	46
Samferdsels- og reiselivsstatistikk	29	67	59
Bygg- og tjenestestatistikk	14	42	51
Industristatistikk	8	11	17
Finansmarkedsstatistikk	3	22	14
Offentlige finanser	5	21	12
Finansielle foretak	5	15	14
Regnskapsstatistikk	7	7	9

Antallet selvvurderinger per seksjon ser ikke ut til å samsvare helt verken med antallet statistikker i Statistikk-kalenderen eller produktnummer i Produktregisteret. Prosjektet har overlatt til statistikkseksjonene selv å vurdere hvor mange ulike statistikkrutiner de har. Prosjektet tror til tross for til dels store avvik i tabell 1 at alle statistikkrutiner i Statistisk sentralbyrå er selvvurdert.

For eksempel har seksjon for Inntekts- og lønnsstatistikk funnet ut at de kun trenger å vurdere to rutiner, lønnstatistikken og inntektsstatistikken. Årsaken til avvikene i tabell 1 for seksjonen er at det publiserer lønnstatistikk i følge statistikk-kalenderen for en rekke ulike næringer og at hver av dem har fått sitt eget produktnummer. Det synes ikke fornuftig å gjennomføre egen selvvurderinger for hver næring da det er de samme prosessene som brukes for alle statistikkene.

Prosjektet anser at resultatmålet om at alle statistikker skulle gjennomføre en selvvurdering for første september ble nådd noen få uker etter fristen. Prosjektet kjenner ikke til noen statistikk som ikke er dekket av de gjennomførte selvvurderingene.

Noen gjennomgående resultater blant selvvurderingene

Dersom en sammenstiller selvvurderingene for de ulike seksjonene og avdelingene i Statistisk sentralbyrå viser det seg at resultatene er relativt like. Det gjelder også om en sammenligner registerbaserte statistikker og statistikker som baserer seg på innhenting av data på skjema direkte til Statistisk sentralbyrå.

Alle de nevnte grupperingene gir seg selv lav score på:

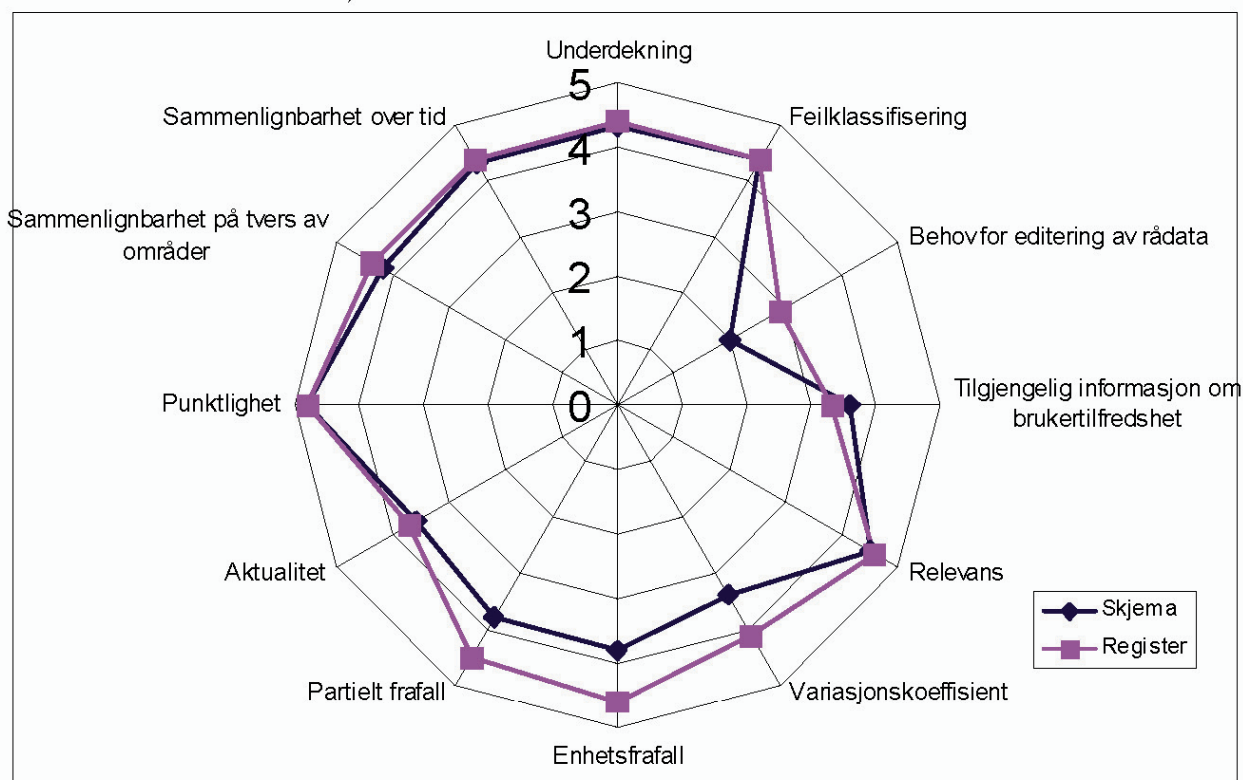
- Behov for editering av rådata
- Tilgjengelig informasjon om brukertilfredshet
- Aktualitet

Alle grupperingen gir seg selv høy score på:

- Punktlighet
- Relevans

Mer detaljert analyse av selvvurderingene overlates til ulike andre prosjekter. Alle resultatene er lagret på Q:\FOSS\DESAP_skjema\DESAP_resultater. Her kan en finne alle i et eget regneark og egne regneark for de ulike seksjonene. Noen seksjoner har ikke samlet alle sine vurderinger i et regneark, men lagt ut egne regneark for hver enkelt selvvurdering.

Resultater fra DESAP 2008, samlet for alle statistikker

Resultater - effektmål

Prosjektet har gitt et bedre innblikk i kvaliteten i SSB sin statistikkproduksjon og gitt et grunnlag for å vurdere forbedringstiltak. Det har også bidratt i vurderingen av hvor standardiserte løsninger kan være ensiktmessig.

Når det gjelder målet om ”å dokumentere situasjonen før oppstart av FOSS bl.a for å måle effekter senere” er det mer usikkert om dette prosjektet gir et stort eller lite bidrag.

Oppsummering mål og resultater

Resultatene vurderes å være i godt samsvar med både effektmålene og resultatmålene som var satt for prosjektet.

Framdrift og ressursbruk

Prosjektskrivet ble godkjent den 4. mars 2008 av FOSS-utvalget med startpunkt den 4. mars og sluttdato den 15. september. Sluttrapporten er ferdigstilt den 10. desember. Rapporten leveres til FOSS-utvalget den 16. desember.

Prosjektet ble planlagt med et timeforbruk på 2 100 timer. Totalt er det ført 2 090 timer på produktnummer 1887 i 2008. Fordelingen av planlagte og utførte timer er som følgende:

Tabell 2. Planlagte og utførte timeverk etter seksjon

Seksjon	Planlagte timer	Utførte timer	Utførte timer/ planlagte. Prosent
Totalt	2 100	2 090	100
101	300	448	149
120	300	36	12
Fagseksjonene	1 500	1 606	107
Energistatistikk		63	
Miljøstatistikk		135	
Inntekts- og lønnsstatistikk		0	
Prisstatistikk		2	
Arbeidsmarkedsstatistikk		48	
Utenrikshandel		3	
Befolkningsstatistikk		136	
Helsestatistikk		70	
Levekårsstatistikk		152	
Utdanningsstatistikk		17	
Bedriftsregister		9	
Primærnæringsstatistikk		244	
Samferdsels- og reiselivsstatistikk		321	
Bygg- og tjenestestatistikk		190	
Industristatistikk		54	
Finansmarkedsstatistikk		23	
Offentlige finanser		22	
Finansielle foretak		15	
Regnskapsstatistikk		102	

Tabell 2 viser et overforbruk av timeverk ved seksjon for administrerende direktør, stab. Det skyldes at prosjektlederen har utført arbeid som var planlagt utført av seksjon for Statistiske metoder og standarder. Videre ser en at noen fagseksjoner åpenbart har glemt å føre timer.

Organisering og arbeidsprosess

Prosjektgruppen har bestått av:
Peder Næs

Styringsgruppen har bestått av:
Jan Bjørnstad
Hans Viggo Sæbø

Referansepersoner har vært:
FOSS koordineringsgruppe, Roger Jensen og Leiv Solheim

Gjennomføring

Seksjonene selv har i hovedsak utført arbeidet. Prosjektleder Peder Næs har brukt en del tid på å bistå ulike seksjoner og ledet gjennomføringen. Anne Sofie Abrahamsen, Li-Zhun Zhang og Ib Thomsen har brukt noe tid på å veilede et utvalg av seksjonene.

Leiv Solheim og Roger Jensen har vært verdifulle bidragsytere under uttesting av skjemaer og andre vurderinger underveis i prosjektet.

Peder Næs har deltatt ved første selvvurdering ved alle seksjoner utenom seksjon for energistatistikk, miljøstatistikk og bedriftsregister.

Mange seksjoner har tatt med seg en metodestatistiker, men ikke alle. Ved de fleste selvvurderingene deltok både statistikkansvarlig, gruppeleder og seksjonssjef. En medarbeider fra intervjuseksjonen har deltatt ved de fleste vurderinger hvor intervju blir brukt.

Det er foretatt en oppsummering av erfaringene i avdelingsmøtene til avdeling avdeling for økonomi, energi og miljø, avdeling for personstatistikk, avdeling for næringsstatistikk og avdeling for nasjonalregnskap og finansstatistikk i november/desember 2008.

Videreføring av prosjektresultatet

Kvalitetsgjennomgangen resulterte i forslag til endringer som allerede er gjennomført eller er i ferd med å bli gjennomført ved fagseksjonene, samt igangsetting av flere prosjekter i 2008 og planer om igangsetting av prosjekter i 2009.

Igangsatte prosjekter i 2008 på bakgrunn av funn i kvalitetsgjennomgangen:

- Prosessinformasjon for datafangsten er utarbeidet i 2008, og vil bli tatt i bruk i 2009. Prosjektet har utviklet en sjekkliste som skal brukes ved overlevering av data fra seksjon Databearbeiding og seksjon for Intervjuundersøkelser til fagseksjonene. Prosjektet ble igangsatt da Kvalitetsgjennomgangen viste at fagseksjonene ikke alltid var klar over hvilke kvalitetskontroller som var utført på datamaterialet de fikk overlevert.
- Kompetanseprosjektet i FOSS har hentet nyttig informasjon fra kvalitetsgjennomgangen. Et eget notat er utarbeidet som oppsummerer svarene på spørsmål som omhandler vurderingen av egen kompetanse i Kvalitetsgjennomgangen.

Et Proteam prosjekt er igangsatt som følge av kvalitetsgjennomgangen:

- Et prosjekt vil analysere svarene i Kvalitetsgjennomgangen som omhandler forhold til brukere. Prosjektet er igangsatt fordi Kvalitetsgjennomgangen viser at kunnskap om brukernes behov er et av områdene hvor Kvalitetsgjennomgangen viser at vi vurderer oss selv som dårligere på sammenlignet med andre områder.

Av tiltakene som planlegges utført i 2009 ved statistikkavdelingene som en oppfølging av kvalitetsgjennomgangen dreier mange seg om:

- Systematisering av oppfølging av brukere
- Innhenting av kunnskap om registerførerernes kvalitetskontroller (våre leverandører)
- Øket bruken av maskinelle opprettinger
- Utarbeide mer og bedre dokumentasjon

Annen videreføring av Kvalitetsgjennomgangen

Datamaterialet fra Kvalitetsgjennomgangen kan brukes som et grunnlag for å velge ut statistikker for eventuelle inspeksjoner av enkeltstatistikker i 2009.

Eig/RGI, 10. februar 2009

Oppfølging av IKT gjennomgangen

Katastrofe og beredskapsplaner

Ett datasenter i Kongsvinger

Direktørmøtet vedtok høsten 2008 at nødannelegg tilknyttet et nytt hovedannelegg i Kongsvinger skulle etableres i en særskilt sikkerhetscelle i SSBs bygg i Kongsvinger, fysisk adskilt fra hovedannelegget. Statsbygg ble engasjert for bygningsmessig utførelse. Etter anbudskonkurranse har Statsbygg bekreftet ferdigstillelse omkring 1. juni 2009. SSB gjennomfører parallelt anskaffelse av IT-infrastruktur for implementering av nødannelegg, og vil implementere løsningene så raskt som mulig etter at de bygningsmessige forholdene er på plass.

Flyttingen av datautstyr fra Oslo til Kongsvinger er godt i gang. Nye løsninger er anskaffet i Kongsvinger, blant annet ny taperobot som ble installert i november. Virtualisering av servere for å kunne flytte tjenester, programvare og data elektronisk over linja mellom Oslo og Kongsvinger er fullført, og suksessiv flytting pågår. Tempoet tilpasses etableringen av nødannelegg og behovet for å skalere opp ytelse i Kongsvinger.

Konfigurasjonsstyring

Arbeidsprosesser og roller er i hovedsak ferdig designet. Resterende arbeid vil skje når støtteverktøy er anskaffet.

Det har vært en utlysning på verktøy til støtte for konfigurasjonsstyring. To leverandører skal gjennomføre et proof-of-concept innen begynnelsen av mars. Valg av leverandør vil bli basert på resultatene av dette.

Implementering av ny konfigurasjonsstyringsløsning vil skje etter at vi har konvertert til nyeste versjon av vårt saksbehandlingsverktøy (Service Desk verktøy fra HP). Denne rekkefølgen anbefales av leverandør. Komplette verktøy for konfigurasjonsstyring forventes derfor ikke ferdig implementert før til sommeren. Da vil vi samstemme arbeidsprosessene og verktøyet slik at dette harmonerer.

Fremdriften er å tråd med den gjennomførte ITIL implementeringen i SSB, hvor konfigurasjonsstyring er implementert i arbeidsprosessene, men hvor et mer hensiktsmessig støtteverktøy for lagring av informasjon nå skal komme på plass.

Tilganger

Sikkerhetshåndboka

Sikkerhetshåndbok for IT-drift er nå ferdigstilt i versjon 1.0. Det løpende arbeidet med tilgangskontroll er gjennomgått og forbedret. I tillegg er det i tråd med sikkerhetshåndboka etablert opplegg for halvårlig kontroll av brukerdatabasen for å sikre etterlevelse av reglene.

Hensikten med denne er flere:

- Sikre at konsistens i tilganger mellom SSBs system for å regulere tilgang til data (LDAP) og de generelle rettighetene satt i Active Directory.
- Sikre at det er riktige personer som har utvidede rettigheter.
- Sikre at det kun er relevante brukere som har aktive brukerkontoer.
- Sikre at felles e-post kontoer ikke kan benyttes til innlogging.
- Sikre at konsulentkontoer så langt det er mulig er gjort personlige.

Oppsummering

SSB ligger noe etter tidligere skisserte planer for etablering av nødanlegg. Det skyldes i hovedsak at behovet for bygningsmessig tilpasning har vært et mer omfattende sakskompleks enn antatt. Videre gjennomfører vi parallelt et teknologiskifte fra gamle Alpha servere til Linux hvor vi ikke har planlagt å flytte gammel teknologi til Kongsvinger. Likevel regner vi med at hele arbeidet for økt beredskap for avbrudd vil være gjennomført i løpet av året.

Konfigurasjonsstyringen er ferdig etablert når støtteverktøyet er implementert over sommeren.

Tilgangskontrollen er ferdig etablert i henhold til de merknadene som er gitt.

Faktarapportering på personalområdet

Vi viser til brev datert 26. september 2008 fra Finansdepartementet om ny praksis for årsrapportering på personalområdet.

1. Personalfunksjonen i 2008

Organisering av personalfunksjonen i SSB

Personalfunksjonen gir støtte til linjeledelsen i utøvelse av arbeidsgiverrollen. Følgende hovedområder inngår i dette:

- Seksjon for personal og kompetanse har ansvaret for personal- og lønnsfunksjonen i SSB.
- Personalfunksjonen dekker oppgaver knyttet til personal- og organisasjonsutvikling. Seksjonen har en gruppe som gir støtte til linjeledelsen i spørsmål knyttet til nevnte områder.

Eventuelle endringer i organisering av personalarbeidet i SSB

Det har ikke vært noen endringer i organiseringen av personalarbeidet i SSB i 2008. Fra 2008 ble kompetanseområdet styrket med ett årsverk, i tråd med SSBs satsing på dette området. Seksjonen ble også tilført ½ årsverk for blant annet å administrere kursvirksomheten.

2. Personalsituasjonen i SSB

Personalressurser, kompetanseutvikling og rekruttering – mulige risikofaktorer

I 2008 nådde SSB målet om å rekruttere, utvikle og beholde medarbeidere med riktig kompetanse til å utføre oppgavene med tilstrekkelig høy kvalitet. Turnover-andelen var lavere enn året før. Risikoanalyser på kompetanseområdet viser at risikoen for utilstrekkelig kompetanse i SSB vurderes som høy. Det er iverksatt ulike tiltak for å redusere risikoen, blant annet rekrutteringstiltak på universiteter/høgskoler, opplæring av nyansatte og standardisering for å gjøre produksjonen mindre sårbar.

I tråd med kompetansestrategien ble det i 2008 igangsatt et betydelig arbeid for å møte framtidige kompetansebehov. Det ble utviklet et nytt lederutviklingsprogram (som starter i 2009) og gjennomført eget kurs for nye ledere. Et rammeverk for kompetansebeskrivelse og kartlegging av kompetansebehov er under utvikling. Videre satses det på ulike tiltak for mer målrettet og riktig rekruttering. SSB gjennomførte flere besøk på universiteter og høgskoler. Den interne mobiliteten økte i 2008, blant annet som resultat av flere hospiteringsplasser.

SSB har tilstrekkelig ressurser og kompetanse på området personal og kompetanse. Fortsatt satsing på rekruttering og kompetanseutvikling skal bidra til å gjøre SSB godt forberedt på å møte nye krav til kompetanse og omstilling.

Oversikt over antall ansatte i SSB i forhold til foregående år

SSB hadde 1014 medarbeidere 31.12.2008 inkludert 24 i fødselspermisjon. På samme tidspunkt i fjor var det 998 ansatte. Økningen skyldes i hovedsak tilsetning i vikariater for medarbeidere som har fødselspermisjon. Medarbeiderne fordelte seg med 627 i Oslo og 387 i Kongsvinger.

Videre hadde SSB 39 ansatte med andre typer permisjon uten lønn.

SSB har også 227 intervjuere som arbeider med spørreundersøkelser, 130 lokale intervjuere rundt i landet og 97 intervjuere sentralt. Ved forrige årsskifte var det 235 intervjuere. Intervjuerne utførte til sammen 67 årsverk i 2008.

Turnover og rekruttering

Det sluttet 68 personer i 2008 (mot 72 i 2007), dette utgjør 6,7 prosent av de ansatte. Turnover i 2007 var på 7,2 prosent.

Blant de som sluttet i 2008, hadde 75 prosent universitetsutdanning av høyere grad. I gruppen ansatte med høy utdanning og tjenestetid under 5 år sluttet 11,5 prosent.

SSB ansatte 91 medarbeidere i året som gikk (mot 113 i 2007), 43 kvinner og 48 menn. 77 prosent av disse hadde universitetsutdanning av høyere grad.

Tiltak overfor markedsutsatt personell

SSB har en ordning for kvalifisering av statistikkrådgivere. Målgruppen er primært medarbeidere som har vært tilsatt i SSB i fem år eller mer. Ordningen er et tilbud til statistikkprodusenter i SSB som med dette kan få en faglig karrierevei.

SSB har også i 2008 i stor grad benyttet HTAs pkt. 2.3.4 nr. 2 ”når det er særlige vansker med å rekruttere eller beholde spesielt kvalifisert arbeidskraft”.

3. Omstilling i SSB

Omstillingsprosjekters konsekvens på personalområdet

SSB har foretatt organisatoriske tilpasninger som har til hensikt å styrke den statistiske produksjonen. Arbeidsdelingen mellom de fire fellesavdelingene er endret blant annet med opprettelsen av en egen avdeling for datafangst. Det er ikke foretatt større omstillinger som krever særskilte virkemidler.

4. Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Arbeidet med IA-avtalen

Siden SSB inngikk samarbeidsavtale om IA i 2003, har SSB hatt fokus på målene som ble satt da. Det arbeides aktivt for at sykefraværet skal holdes på et lavt nivå, og SSB vil ivareta ressursene som medarbeidere i alle aldre representerer, gjennom en aktiv livsfasepolitikk. For å sikre lik behandling ved sykefravær har SSB rutiner for oppfølging av sykefravær. Alle retningslinjer i HMS-arbeidet er samlet i SSBs HMS-håndbok som sist ble revidert i juli 2008.

Det legges stor vekt på fysisk tilrettelegging av arbeidsplassen for å unngå helseplager og forebygge sykefravær. SSB legger også stor vekt på å tilrettelegge for at sykmeldte arbeidstakere raskest mulig kommer tilbake i jobb. Det er tett samarbeid med bedriftshelsetjenesten. Det er avholdt kurs i livsstyrketrening i regi av bedriftshelsetjenesten i Kongsvinger. Kurset handler om å se egne ressurser, muligheter og behov for å kunne ta mer hensiktsmessige valg.

Tilbud om trening en time per uke for ansatte (”trening for helse”) gis både i Oslo og Kongsvinger. I tillegg tilbys det massasje til selvkost. I 2008 ble følgende treningsopplegg tilbudt:

I Oslo: Pilates, sirkeltrening, energitrim m/styrke, lavterskeltilbud og mensendieck.

I Kongsvinger: Sirkeltrening, ledd- og styrketrening, aerobic, mensendieck og lavterskeltilbud. I tillegg tilbys pausegymnastikk to ganger per uke.

Rekruttering av personer med funksjonshemming

SSB opplyser i stillingsannonser at forholdene blir lagt til rette for personer med nedsatt funksjonsevne. Videre har SSB via NAV mottatt og lagt til rette for personer med nedsatt funksjonsevne. Bestemmelsen i forskriftene til tjenstemannsloven om at personer med nedsatt funksjonsevne alltid skal innkalles til jobbintervju når de er kvalifisert, brukes aktivt, jf. SSBs tilsettingsreglement. SSB deltar i et trainee-program initiert av Sosial- og helsedirektoratet med to trainee-stillinger.

Tiltak for å få folk til å stå lengre i arbeidslivet (seniorpolitikk)

Dette ble drøftet på nytt i forbindelse med at det kom nye retningslinjer for seniorpolitiske tiltak i staten. SSB har foreløpig ikke ønsket å innføre spesielle tiltak for å få folk til å stå lengre i arbeidslivet. I forbindelse med nye seniorpolitiske tiltak nedfelt i HTA 2008, har SSB drøftet en mulig utvidelse av tiltakene med seks dager.

Sykefraværet

Gjennomsnittlig sykefravær var 5,3 prosent i 2008, det samme som i 2007.

I 2008 var det fem sykmeldte personer i SSB som hadde avtale om aktiv sykemelding.

Rekruttering av personer med funksjonshemming

SSB opplyser i stillingsannonser at forholdene blir lagt til rette for personer med nedsatt funksjonsevne. Videre har SSB via NAV mottatt og lagt til rette for personer med nedsatt funksjonsevne. Bestemmelsen i forskriftene til tjenstemannsloven om at personer med nedsatt funksjonsevne alltid skal innkalles til jobbintervju når de er

kvalifisert, brukes aktivt, jf. SSBs tilsettingsreglement. SSB deltar i et trainee-program initiert av Sosial- og helsedirektoratet med to trainee-stillinger.

Tiltak for å få folk til å stå lengre i arbeidslivet (seniorpolitikk)

Dette ble drøftet på nytt i forbindelse med at det kom nye retningslinjer for seniorpolitiske tiltak i staten. SSB har foreløpig ikke ønsket å innføre spesielle tiltak for å få folk til å stå lengre i arbeidslivet. I forbindelse med nye seniorpolitiske tiltak nedfelt i HTA 2008, har SSB drøftet en mulig utvidelse av tiltakene med seks dager.

5. Etikk og holdningsskapende arbeid

Etikk er et høyt prioritert område i SSB. SSB har en delstrategi "Etikk og statistikk". Det arbeides kontinuerlig med etisk atferd, både på organisasjonsnivå og på seksjonsnivå.

I tillegg til allmenne etiske standarder, forholder SSB seg til lover, retningslinjer og standarder for statistikkarbeid. For statistikkproduksjonen gjelder dette blant annet EUs/EØS' "Code og Practice" og FNs prinsipper for statistikkproduksjon. Temaet er en del av opplæringsprogrammet for nytilsatte.

SSB har utarbeidet varslingsrutiner i forbindelse med HMS-arbeidet.

6. Likestilling

Statistikkfaglig

SSB har en egen likestillingskoordinator på det statistikkfaglige området. Stillingen utgjør et halvt årsverk, og er blitt delfinansiert av Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) siden 2004. Likestillingskoordinatoren har ansvar for oppdatering av temasiden om likestilling, koordinere statistikk om likestilling nasjonalt og internasjonalt og publisering av den årlige likestillingsindeksen.

Arbeidet med å revidere likestillingsindeksen ble satt i gang på begynnelsen av 2008. Dette arbeidet fortsetter utover i 2009 og er planlagt å være ferdig til indeksen publiseres desember 2009.

Generelt

Kvinner er i mindretall på høyere akademikernivå og i ledende stillinger. SSB vurderer løpende muligheten for å øke kvinneandelen, i sær når det gjelder rekruttering til ledende stillinger.

SSB har nylig igangsatt et omfattende lederutviklingsprogram for alle ledere i SSB. I tillegg er det egne tiltak rettet mot nyansatte ledere og gruppeledere. Gruppeledere ivaretar faglig ledelse og koordinering av oppgaver for en mindre gruppe ansatte. Ansatte som ønsker lederutfordringer, søker ofte til gruppelederstillinger. Kvinneandelen er høyere blant gruppeledere enn i linjeledelsen. Et tilbud om opplæring er ment å stimulere denne gruppen til å søke nye lederutfordringer.

For øvrig utgjør kvinner en stor andel av deltakerne på de større opplæringsprogrammene i SSB. Av ansatte som har kvalifisert seg som kvalitetsloser, er kvinneandelen 48 prosent. Det siste opplæringsprogrammet i prosjekt- og teamarbeid hadde 12 kvinnelige deltakere av 25.

SSB forsøker å legge til rette for at ansatte skal ha god balanse mellom arbeid og fritid. Gjennom SSBs livsfasepolitikk gis det også muligheter til å finne gode løsninger for medarbeidere med utgangspunkt i den enkeltes livssituasjon. Når det gjelder uttak av fødsels-/omsorgspermisjoner, viser trenden at det er flere menn enn tidligere som tar ut permisjoner. Menn tar også i større grad ut lengre fødselspermisjoner enn de gjorde tidligere.

Kvinner og menn

Det er flere kvinner enn menn blant de ansatte, 54 prosent kvinner og 46 prosent menn, slik som ved forrige årsskifte. Det er flest kvinner i aldersgruppene over 40 år (69 prosent), under 40 år er det flest menn (39 prosent). I SSB Oslo er det omtrent like mange kvinner og menn. I Kongsvinger er kvinneandelen 62 prosent. Det er kjønnsforskjeller i utdanningsnivå. 37,5 prosent av kvinnene har universitetsutdanning av høyere grad, 63 prosent av de mannlige ansatte.

Fordeling på stillingsgrupper

Kvinneandelen i kontorstillinger og i gruppen saksbehandler 2 er på henholdsvis 80 og 85 prosent, mens den er 59 prosent i gruppen saksbehandler 1. Menn er i flertall i gruppene høyere fagstillinger og forskere.

Kvinneandel ved utgangen av året

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kontorstillinger*	90	94	93	90	89	88	91	80
Saksbehandler 2	84	85	84	84	83	86	84	85
Saksbehandler 1	43	48	50	48	53	58	59	59
Høyere fagstilling/forskere	32	33	35	37	37	37	40	42
Høyere fagstilling				39	38	39	42	44
Forskere				30	34	28	27	30
Spesialstillinger**	67	69	64	70	68	68	86	73
Lederstillinger	30	33	29	29	31	33	33	34,5

* I gruppen kontorstillinger er det bare 5 ansatte

** I gruppen spesialstillinger er det bare 15 ansatte

7. Kvinner i lederstillinger

Per 31.12.2008 hadde SSB 55 ledere, 19 kvinner og 36 menn, en kvinneandel på 34,5 prosent, en økning fra i fjor. SSB ansatte fire kvinnelige ledere, tre eksterne og en intern. Gjennomsnittsalderen på lederne er 51 år. I toppledelsen var det ved utgangen av 2008 tre kvinner og åtte menn som gir en kvinneandel på 27,3 prosent. I mellomledelsen er det 16 kvinner og 28 menn som gir en kvinneandel på 36,4 prosent.

8. Innvandrere fra utenom EØS-området tilsatt i SSB

Per 31.12.2008 hadde SSB 58 (5,7 prosent) innvandrere mot 53 medarbeidere (5,2 prosent) i 2007. Det er medarbeidere med innvandrerbakgrunn utenfor EØS området som er tellet med. SSB følger bestemmelsen om å innkalle minst én innvandrertil intervju, dersom søkeren er kvalifisert for stillingen.

9. Oversikt over eksisterende særavtaler i hele SSB per 31.12.2008

SSB hadde per 31.12.2008 følgende særavtaler:

- Avtale om tjenester utenom ordinær arbeidstid ved *Kontor for fellestjenester* inngått med virkning fra 1.3.07. Gjelder kompensasjon for tilsatte som kan kontaktes ved utrykning/uregelmessigheter i Kongens gt. 6 etter krav fra Brannvesenet.
- Avtale om hjemmевaktordning for *Seksjon for intervjuundersøkelser* i SSB inngått med virkning fra 1.4.2008. Gjelder kompensasjon for å svare på henvendelser fra intervjukorpset etter ordinær arbeidstid.
- Avtale om hjemmевaktordning for *Seksjon for IT infrastruktur* i SSB inngått med virkning fra 1.4.2008. Gjelder kompensasjon for å ta i mot alle henvendelser til IT kundeservice etter ordinær arbeidstid.
- Avtale om beredskapsordning for *Seksjon for IT infrastruktur* i SSB inngått med virkning fra 1.4.2008. Gjelder kompensasjon for å være i beredskap for å løse kritiske saker som ikke hjemmевakta kan løse.
- Avtale om overføring av avtalefestet ferie til neste ferieår med virkning fra 20.6.2002.
- Tilpasningsavtale for SSB av 20.9.2006.
- Avtale om stillings- og lønnsplasing for statistikkraadgivere med virkning fra 23.10.2003.
- Særavtale om kompensasjon for utført pressekontakttjeneste utover registrert kontortid inngått med virkning fra 1. januar 2005. Gjelder kompensasjon for å være tilgjengelig for media hele døgnet hele året.
- Særavtale om endret organisering av Forskningsavdelingen og lønnsplas sering for funksjon som forskningsleder inngått med virkning fra 1. april 2005.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep
0033 OSLO

Statistisk sentralbyrå Statistics Norway	
Asld. 06/2284	D.nr.: 6
A.: 112	Off/Uoff.:
27 DES 2007	
Seksjon 630	Saksbeh.:
Ferdigbeh. (J/N)	

Deres ref

Vår ref
07/4661 OJ/TFr

Dato
27.12.2007

Statsbudsjettet 2008
Statistisk sentralbyrå
Tildelingsbrev

INNHold

	Side
1. Innledning	2
2. Budsjettvedtak	2
3. Formål, utfordringer, risikovurderinger og internkontroll	3
4. Mål	4
5. Prioriteringer og tiltak	6
6. Administrative og andre forhold	7
7. Tildeling	12

Postadresse
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersg. 40

Telefon
22 24 90 90
Org. nr.
972 417 807

Administrasjonsavdelingen
Telefon 22 24 41 13
Telefaks 22 24 95 07

1. INNLEDNING

I det følgende gis departementets overordnede mål, prioriteringer, resultatkrav og andre styringssignaler for Statistisk sentralbyrås virksomhet i 2008.

2. BUDSJETTVEDTAK

2.1 Kap. 1620 Statistisk sentralbyrå

		(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Beløp
01	Driftsutgifter	440 800
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	170 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 200
	Sum	621 000

2.2 Kap. 4620 Statistisk sentralbyrå

		(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Beløp
01	Salgsinntekter	300
02	Oppdragsinntekter	170 000
85	Tvangsmulkt	6 500
	Sum	176 800

2.3 Merinntektsfullmakt

For 2008 gis det fullmakt til å overskride bevilgning under kap. 1620 post 21 mot tilsvarende merinntekter under kap. 4620 post 02, og slik at ubrukte merinntekter i sin helhet kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på post 21, jf. romertallsvedtak II.2 under rammeområde 22 i Budsjett-innst. S. nr. 6 (2007-2008).

3. FORMÅL, UTFORDRINGER OG RISIKOVURDERINGER

Premissene for bevilgningsforslagene under kap. 1620 Statistisk sentralbyrå er beskrevet i St.prp. nr. 1 (2007-2008) for Finansdepartementet. I det følgende vil departementet beskrive nærmere de utfordringer, mål og strategier som legges til grunn for virksomhetens drift i 2008.

3.1 Formål

Statistisk sentralbyrå har hovedansvaret for å dekke behovet for statistikk om det norske samfunnet. Offisiell statistikk er et offentlig gode som skal være tilgjengelig for alle.

Statistikkloven legger de formelle rammene for norsk offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrås ansvarsområde, og stadfester Statistisk sentralbyrås faglige uavhengighet. Statistikklovens generelle mål er å fremme effektiv produksjon av tjenlig statistikk i form av regler for innsamling og bruk av opplysninger for statistikk- og forskningsformål. Ifølge statistikkloven skal Statistisk sentralbyrå:

- Kartlegge og prioritere behov for offisiell statistikk
- Samordne omfattende statistikk som blir utarbeidet av forvaltningsorganer
- Utvikle statistiske metoder og utnytte statistikken til analyse og forskning
- Gi opplysninger til statistisk bruk for forskningsformål og for offentlig planlegging
- Ha det norske hovedansvaret for internasjonalt statistisk samarbeid

3.2 Strategier

Statistisk sentralbyrå skal i henhold til sin strategi legge følgende til grunn:

- *Statistikk speiler samfunnet*
 - Den økonomiske statistikken skal bidra til å gi best mulig kunnskap om struktur og utvikling i norsk økonomi, særlig som grunnlag for nasjonalregnskapet
 - Miljø- og ressursstatistikken skal speile dagens miljøutfordringer. Indikatorer for bærekraftig utvikling skal videreutvikles
 - Statistikk om næringsvirksomhet skal vise utviklingstrekk i norsk næringsliv
 - Offentlig sektors ressursbruk skal belyses gjennom godt utbygget statistikk på området
 - Sosial, demografisk og levekårsrettet statistikk skal gi kunnskap og et godt grunnlag for utformingen av politikk knyttet til sosiale og økonomiske forhold
- *Forskning av høy kvalitet*
 - Statistisk sentralbyrås forskningsvirksomhet skal bidra til å heve standarden på statistikk- og analysearbeidet og bidra til økte kunnskaper om det norske samfunnet. Forskningsstandarder skal holdes på et høyt internasjonalt nivå
- *Fornøye brukere og motiverte oppgavegiverne*
 - Statistikk og analyser skal formidles slik at brukerne kan forstå og ta i bruk statistikken
 - Oppgavebyrden bør søkes redusert, og forenklinger og motiverende tiltak skal sikre best mulig kvalitet på data fra oppgavegiverne
- *Samarbeid for bedre statistikk*
 - Internasjonalt statistisk samarbeid og oppfylging av internasjonale krav og pålegg skal tillegges stor vekt
 - Statistisk sentralbyrå arbeider for økt elektronisk samhandling, både ved samarbeid mellom etater om felles innrapportering, og for enklere gjenbruk av data
- *Kvalitet i alle ledd*
 - Satsingen på å heve kvaliteten på virksomhetens produkter skal videreføres. Statistisk sentralbyrå skal utføre sine oppgaver kostnadseffektivt, faglig kompetent og med sterk vekt på integritet og faglig uavhengighet
 - Statistisk sentralbyrå skal være en fleksibel og omstillingsdyktig organisasjon

3.3 Risikovurderinger og internkontroll

Finansdepartementet er opptatt av at Statistisk sentralbyrå gjennomfører risikovurderinger som ledd i sin interne styring, jf. Økonomiregelverkets krav. Arbeid med strategiplaner og større utviklingstiltak i etaten skal dessuten bygge på eksplisitte risikovurderinger.

Risikovurderinger integreres i etatsstyringsdialogen etter følgende retningslinjer:

- Virksomheten skal gjennomføre årlige risikovurderinger på overordnet nivå der hendelser og konsekvens er tydeliggjort. Materialet oversendes departementet i etterkant av utarbeidelsen av virksomhetsplanen.
- Det skal gjøres en oppdatering av risikovurderingene på overordnet nivå som oversendes departementet i forbindelse med halvårsrapporten, i forkant av departementets arbeid med tildelingsbrev.
- Risikovurderinger skal relateres til etatens målstruktur.
- Vurdering av høy risiko skal inkludere omtale av risikoreduserende tiltak.
- Endring i risikovurdering (risikobildet) skal være fast tema i styringsdialogen.

Departementet forutsetter at virksomheten følger opp risikofaktorene og iverksetter nødvendige risikoreduserende tiltak innenfor gjeldende budsjetttrammer og fullmakter.

Internkontroll omfatter tiltak og metoder som virksomheten gjennomfører for å forebygge styringssvikt, feil og mangler. Gjennomføring av effektiv internkontroll står sentralt i oppfølgingen av gjeldende økonomiregelverk. Departementet legger til grunn at Statistisk sentralbyrå har en effektiv intern kontroll. Byrået bes i årsrapporten for 2008 å rapportere om det er avdekket vesentlige svakheter, feil og mangler i opplegget for internkontroll og hvilke utbedringstiltak som eventuelt er iverksatt, jf. omtalen av risiko ovenfor.

Statistisk sentralbyrå bes videre rapportere i årsrapporten om internkontrollen har avdekket vesentlige svakheter, feil og mangler i kritiske prosesser og aktiviteter. Hensikten med en slik rapportering er å bidra til at departementet kan forsikre seg om at virksomheten drives på en betryggende måte.

Departementet ber Statistisk sentralbyrå i tilknytning til overordnet risikovurdering av virksomheten i årsrapporten om å utarbeide et risikokart, tilsvarende som i halvårsrapporten for 2007, for å vurdere om den etablerte internkontrollen er hensiktsmessig og tilstrekkelig til å forebygge at misligheter forekommer. Eksempler på mulige mislighetsmetoder er risiko for korrupsjon og bestikkelser og risiko for tyveri eller salg av taushetsbelagt (sensitiv) informasjon.

4. MÅL

Det sentrale målet for Statistisk sentralbyrå i 2008 er å utvikle statistikk for områder som har manglet dekning og opprettholde omfanget av den løpende

statistikkproduksjonen, med minst like god kvalitet og aktualitet som før. Det skal satses videre på brukervennlig og effektiv formidling av statistikk og forskningsresultater på www.ssb.no.

Det er en prioritert oppgave å videreutvikle mål- og resultatstyringen i Statistisk sentralbyrå. Statistisk sentralbyrå bør løpende videreutvikle resultatindikatorer som kan danne grunnlag for å følge opp den løpende aktiviteten med fokus på produktivitet, kvalitet og service innenfor tildelt budsjetttramme. Statistisk sentralbyrå bør særlig vektlegge arbeidet med å utvikle produktivitetsindikatorer.

Følgende kvantitative indikatorer bes bli lagt til grunn for 2008, jf. tabell 1 der mål for 2008 er konkretisert:

A) Produksjonsvolum

Et hovedmål for Statistisk sentralbyrå de siste årene har vært å opprettholde volumet av den løpende statistikkproduksjonen. Målt som antall frigitte statistikker har produksjonsvolumet økt de siste årene, jf. tabell 1. Økningen skyldes et stort antall nyutviklede statistikker. Målet er at produksjonsvolumet opprettholdes minst på 2006-nivået.

B) Aktualitet

Statistikkene som publiseres skal ha god aktualitet. Statistikkens aktualitet måles med antall uker fra referanseperiodens utløp til statistikken blir frigitt eller publisert. I 2006 ble aktualiteten forbedret for årsstatistikken, den var uendret for månedsstatistikken og ble noe redusert for kvartalsstatistikken. Det er et mål at aktualiteten opprettholdes på et høyt nivå i 2008.

C) Punktlighet

Graden av punktlighet er et viktig aspekt ved kvaliteten av statistikken, og det bør tilstrebes at så mange statistikker som mulig skal frigis på det forhåndsmeldte tidspunktet. Punktligheten bedret seg fra 2005 til 2006, og målet for 2008 er at punktligheten opprettholdes minst på nivået fra 2006.

D) Svarprosent

Svarprosentene for Statistisk sentralbyrås undersøkelser er høye. Dette gjelder særlig undersøkelser med oppgaveplikt, der svarprosenten var 95 i 2006. Svarprosenten på frivillige undersøkelser var dette året 75, noe lavere enn i 2004 og i 2005. Målet for 2008 er at svarprosentene opprettholdes på et høyt nivå.

E) Oppgavebyrde

Oppgavebyrden knyttet til SSBs undersøkelser ble mindre, både totalt og for næringslivet, fra 2005 til 2006. Nedgangen skyldes særlig at to undersøkelser i 2005 ikke ble gjennomført i 2006, men også økt bruk av registerdata i flere av de tradisjonelle undersøkelsene har bidratt til dette. Det er viktig at Statistisk sentralbyrå fortsetter å arbeide systematisk for å begrense oppgavebyrden, utover at enkeltundersøkelser ikke gjennomføres.

Tabell 1: Indikatorer med kvantitative mål

	Resultat 2005	Resultat 2006	Mål 2007	Mål 2008
Produksjonsvolum, antall frigitte statistikker	791	855	Minst som 2005	Minst som i 2006
Aktualitet, antall uker:				
• Månedssstatistikken	3,4	3,4	Minst som 2005	Bedre enn i 2006
• Kvartalsstatistikken	8,1	8,7	Minst som 2005	Minst som i 2006
• Årsstatistikken	41,9	40,4	Søkes forbedret i forhold til 2005	Bedre enn 2006
Punktlighet, pst.	90	94	Minst som 2005	Minst som i 2006
Svarprosjenter:				
• Opplysningsplikt	95	95	Opprettholdes fra 2005	Minst som i 2006
• Frivillige	77	75	Opprettholdes fra 2005	Minst som i 2006
Oppgavebyrde, næringsliv ekskl. UT, årsverk	84	78	Søkes redusert	Minst som i 2006

5. PRIORITERINGER OG TILTAK*Statistikk speiler samfunnet*

EUs standard for næringsgruppering er revidert, noe som betinger en gjennomgang av det nasjonale nivået i næringsstandarden. Næringskoden er viktig som grunndatainformasjon om enheter i næringslivet. Ny standard i Bedrifts- og foretaksregisteret (NACE) innføres gradvis fra 1. januar 2008. Det er satt av 4,0 mill. kroner til dette prosjektet i 2008.

Statistikklovens virkeområde er utvidet til å gjelde Svalbard. Det er i 2008 satt av 2,5 mill. kroner til å bygge opp og drive statistikkarbeidet for Svalbard.

Statistisk sentralbyrå skal ha et hovedansvar i arbeidet med indikatorsettet for bærekraftig utvikling. Det er satt av 0,5 mill. kroner til dette arbeidet i 2008.

Fornøye brukere og motiverte oppgavegivere

Det er viktig med lav oppgavebyrde for næringslivet. Statistisk sentralbyrå skal systematisk arbeide for å begrense oppgavebyrden. I arbeidet med å forenkle oppgavebelastningen skal Statistisk sentralbyrå legge vekt på elektronisk datafangst, og virksomheten skal videreføre arbeidet med å forenkle skjemaer og skjemautfylling til spørreundersøkelsene. I prosjektet Elektronisk samhandling, som startet i 2005 og som avsluttes i 2008, konsentreres arbeidet om:

- Videre samarbeid om utvikling av samvirkende løsninger for brukervennlig innrapportering til offentlig sektor
- Gjenbruk og utveksling av informasjon mellom offentlige etater. Det skal i denne sammenhengen legges til rette for at opplysninger bare skal rapporteres én gang til det offentlige
- Samordnet formidling av all offisiell statistikk i Norge

Dette prosjektet tildeles 6,5 mill. kroner i 2008.

Samarbeid for bedre statistikk

For anskaffelser og utvikling av nye fellesløsninger, blant annet i forbindelse med overgangen til AltinnII, er det i 2008 satt av 3,0 mill. kroner til investeringer i nye IT-plattformer og teknologi, herunder nytt skjemautviklingsverktøy.

Kvalitet

Satsingen på arbeidet med kvalitetsaspekter ved produksjon og formidling av statistikk skal videreføres i 2008. Det skal knyttes krav til de ulike statistikkene vedrørende relevans, aktualitet og nøyaktighet. I tillegg skal statistikkproduksjonen være kostnadseffektiv.

Offisiell statistikk og forskningsresultater må gjøres tilgjengelig for alle gjennom Internett. Det er viktig at Statistisk sentralbyrå samarbeider med andre om produksjon og formidling av offisiell statistikk. Statistikkrådet skal bidra til et helhetlig statistikkssystem med felles krav til kvalitet og uavhengighet.

Arbeidet med dataforvaltning skal fortsatt ha høy prioritet. Statistisk sentralbyrå skal kontinuerlig bygge ut infrastruktur og rutiner for å ivareta informasjonssikkerhet på alle områder. Innsamlet datamateriale skal lagres forsvarlig.

Økonomiforvaltningen

Departementet vil understreke betydningen av at økonomiforvaltningen skjer på en betryggende måte, og ber virksomheten om fortsatt å prioritere dette arbeidet, jf. at Statistisk sentralbyrå blant annet på grunnlag av anmerkninger og antegnelser fra Riksrevisjonen har arbeidet med forbedring av sin økonomiforvaltning. I årsrapporten

skal det rapporteres om etterlevelsen av økonomiregelverket, med vekt på eventuelle vesentlige avvik fra regelverket og hvilke tiltak som er iverksatt.

Finansdepartementet er gjort kjent med at Statistisk sentralbyrå har inngått avtale med Senter for statlig økonomistyring om implementering og drift av nytt økonomisystem, Agresso. Det nye systemet skal være i drift fra 1.1.2008. For 2007 er Senter for Statlig økonomistyring gitt belastningsfullmakt på kap. 1620 post 01 på inntil 100 000 kroner. Fra budsjettåret 2008 og påfølgende år vil rammeoverføring bli vurdert.

6. ADMINISTRATIVE OG ANDRE FORHOLD

6.1 Rapportering og resultatoppfølging

Statistisk sentralbyrå bes om å utarbeide en *årsrapport* for virksomheten i 2008 basert på de styringssignalene som er omtalt i tildelingsbrevet. Årsrapporten oversendes departementet senest 20. februar 2009. Årsrapporten skal gi en oversikt over viktige sider ved virksomheten i 2008, med angivelse og vurdering av oppnådde resultater. Statistisk sentralbyrå bes rapportere måloppnåelsen i forhold til indikatorene i tabell 1. Regnskapet for 2008 skal ha en egen omtale, hvor bevilgning og regnskap på postnivå presenteres og avvikene kommenteres.

Statistisk sentralbyrå skal videre utarbeide en *halvårsrapport* for 2008 som oversendes departementet senest 20. august 2008. Med utgangspunkt i styringssignalene i tildelingsbrevet skal halvårsrapporten gi en kortfattet statusoversikt, med vekt på kritiske faktorer av strategisk eller driftsmessig karakter. Rapporten vil blant annet danne grunnlag for departementets sluttarbeid med St.prp. nr. 1 (2008-2009) og starten på arbeidet med tildelingsbrevet for 2009, jf. også omtale under pkt. 3.3 Risikovurderinger og internkontroll.

Departementet forutsetter at Statistisk sentralbyrå også utarbeider statusrapporter for budsjettet for 2008, med vurdering av etatens budsjettsituasjon per 1. april og 1. oktober. Disse meddeles departementet senest innen henholdsvis 19. april og 19. oktober 2008. Rapportene skal omfatte både utgifter og inntekter.

Rapportering for øvrig er angitt i vedlagte utkast til styringskalender for 2008. Dersom det skulle oppstå en alvorlig uforutsett situasjon i løpet av 2008, må etaten straks ta kontakt med Finansdepartementet uavhengig av fastsatte rapporteringstidspunkter.

6.2 Budsjettfullmakter og administrative fullmakter

Bevilgningsreglementet har flere bestemmelser som gir Kongen fullmakt til å fastsette unntak fra de hovedprinsipper som reglementet ellers er basert på. Reviderte vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene ble gitt ved kgl. res. 2. desember 2005 og redegjort for i rundskriv R-110/2005 av 5. desember 2005 som ble oversendt Finansdepartementets

etater ved brev av 12. desember 2005. Vi viser også til veileder for statlig budsjettarbeid, utgitt av Finansdepartementet, jf. R-0534B, som forklarer budsjettfullmaktene nærmere.

Nedenfor omtales to typer budsjettfullmakter:

- En fullmakt som må delegeres for hvert budsjettår, jf. pkt. A nedenfor.
- Fullmakter som er delegert Finansdepartementet og som virksomhetene må søke departementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle, jf. pkt. B.

I tillegg omtales *administrative* fullmakter som er delegert til Statistisk sentralbyrå ved egne brev, jf. pkt. C.

A. Budsjettfullmakt som må delegeres hvert år, og som med dette delegeres

- For 2008 samtykker Finansdepartementet i at Statistisk sentralbyrå kan overskride bevilgningen under kapittel 1620, post 01 mot tilsvarende merinntekt under kapittel 4620, post 01. Denne generelle bemyndigelsen har en begrensning på inntil 2 pst. av bevilget utgiftsbeløp.
- Det vises til gitt merinntektsfullmakt, jf. punkt 2.3 og St.prp. nr. 1 (2007-2008).
- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr (post 01), jf. Finansdepartementets brev av 12. desember 2005.
- Fullmakt til å inngå leieavtaler (ekskl. husleieavtaler) og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret, jf. Finansdepartementets brev av 12. desember 2005, siste avsnitt.

B. Budsjettfullmakt som er delegert Finansdepartementet og som etaten må søke departementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle

- Fullmakt til å omdisponere fra post 01 til post 45, jf. Finansdepartementets brev av 22. desember 1993.
- Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra et år til neste, jf. Finansdepartementets brev av 22. desember 1993.
- Overskridelse mot innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår, jf. Finansdepartementets brev av 12. desember 2005.

C. Administrative fullmakter

- Fullmakter innen lønns- og personalområdet, jf. Finansdepartementets brev av 17. desember 1999.
- Statens erstatningsansvar, jf. Finansdepartementets brev av 21. mars 2000.
- Eiendomsforvaltning, jf. Finansdepartementets brev av 7. oktober 1993.
- Fullmakt vedrørende økonomisk ansvar for arbeidstakere som har påført staten økonomisk tap, jf. Finansdepartementets brev av 18. desember 2000.
- Fullmakt til å uerholdelighetsføre og avskrive krav, jf. Finansdepartementets brev av 17. desember 2001.

6.3 Bemanning og personalforvaltning

Rapportering

Departementet har de senere år mottatt en særskilt rapport om etatens personalforvaltning mv. fra Statistisk sentralbyrå. Rapporten har vært fulgt opp med et eget rapportmøte. Finansdepartementet ønsker ikke å fortsette praksisen med en egen rapport på personalområdet, men vil fortsatt ha et eget rapportmøte hvor personalområdet gjennomgås. De sentrale områdene skal derfor omtales i den ordinære årsrapporten, mens utdypninger og mer omfattende faktarapportering gis i vedlegg til årsrapporten.

Bemanning og personalområdet i etaten.

Den viktigste innsatsfaktoren for Statistisk sentralbyrå er de ansatte. Bemanning og personalforvaltning, slik som medarbeidernes kompetanse til oppgaveløsning, må knyttes til de ulike hovedmål og styringsparametere for virksomheten.

I årsrapporten ber vi etaten gi en generell vurdering og analyse av personalmessige forhold knyttet til virksomhetens hovedmål og styringsparametere samt administrative oppgaver:

- Medarbeidernes kompetanse til oppgaveløsning og virksomhetens arbeid med kompetanseutvikling, herunder lederutvikling.
- Virksomhetens bemanningskapasitet til oppgaveløsning.
- Personalmessige forhold ved omstillingsprosjekter.

Likestilling

Departementer, etater og andre statlige virksomheter skal arbeide aktivt for å fremme likestilling innenfor sitt fagområde og skal redegjøre for sitt arbeid med likestilling i de årlige budsjettproposisjoner.

Vi ber om at Statistisk sentralbyrå i årsrapporten gir en redegjørelse iht. kravet i likestillingsloven § 1 bokstav a. Tilsvarende redegjørelse bes også innarbeidet i etatens bidrag til budsjettproposisjonen.

Tiltak for å øke kvinneandelen i lederstillinger

Kvinner er underrepresentert i lederstillinger i staten. En ber om at Statistisk sentralbyrå i årsrapporten for 2008 redegjør for status og hvilke tiltak som er iverksatt for å øke kvinneandelen i lederstillinger.

Inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen)

Partene i arbeidslivet undertegnet 14. desember 2005 en intensjonsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv 2006-2009. Avtalen er en forlengelse av avtalen fra oktober 2001, og har som mål:

- Reduksjon av sykefraværet i virksomhetene
- Tilsette og beholde personer med redusert funksjonsevne
- Livsfaseorientert personalpolitikk med sikte på å heve den gjennomsnittlige avgangsalderen

Departementet legger til grunn at arbeidet med å redusere sykefraværet opprettholdes. En ber om at Statistisk sentralbyrå setter konkrete mål for reduksjon av sykefraværet og redegjør for hvilke konkrete tiltak som er iverksatt for å nå disse tallfestede mål.

Mangfold

Finansdepartementet forutsetter at Statistisk sentralbyrå iverksetter tiltak for å fremme mangfold i forbindelse med rekruttering, personalforvaltning og i publikumsrettede tjenester.

Universell utforming - økt tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne

Statistisk sentralbyrå har ansvar for å ivareta hensynet til tilgjengelighet og universell utforming av egne bygninger, anlegg og uteområder, tjenesteproduksjon og service og bruk av elektronisk informasjons- og kommunikasjonsteknologi.

Etikk

Finansdepartementet vektlegger betydningen av at etaten opprettholder en høy etisk standard. Departementet forutsetter at etiske retningslinjer for etaten er utarbeidet og at man arbeider med å implementere disse i alle ledd i Statistisk sentralbyrå.

6.4 Andre budsjettmessige forutsetninger

Finansdepartementet understreker Statistisk sentralbyrås ansvar for å planlegge virksomheten i 2008, slik at målene kan nås innenfor de bevilgningsrammene som er gitt i dette brevet (jf. Reglementet for økonomistyring i staten § 4). Dersom det oppstår problemer med økonomistyringen, må nødvendige korrigerende tiltak iverksettes så raskt at man kan rette opp situasjonen slik at det ikke oppstår behov for å øke bevilgningen. Forslag om slik økning vil som hovedregel bli avvist. Unntak fra denne hovedregel vil imidlertid kunne gjelde når:

- det foreligger forslag om nedsettelse av andre utgiftsposter med forslag til nedprioritering av konkrete oppgaver, eller
- det legges fram forslag om tilsvarende økning av virksomhetens inntekter.

Departementet understreker at det ikke må pådras utgifter uten at det er budsjettmessig dekning.

6.5 Nærmere omtale av øremerkede bevilgninger

For 2008 er det under Statistisk sentralbyrås budsjett foreslått bevilgning til blant annet følgende tiltak, hvor beløpene er å betrakte som øremerkede, og som ikke kan omdisponeres uten departementets samtykke:

(i 1 000 kr)	
Tiltak	Post 01
Elektronisk samhandling	6 500
IT-infrastruktur og -utvikling	3 000
Ny næringsstandard	4 000
Svalbardstatistikk	2 500
Indikatorsett bærekraftig utvikling	500
Sum	16 500

6.6 Evalueringer

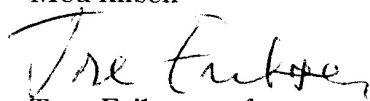
Det vises til Økonomiregelverkets krav om periodiske evalueringer av virksomhetens oppgaveløsning og virkemiddelbruk.

Finansdepartementet er kjent med at alle de viktigste statistikkene i 2008 planlegges gjennomgått i Statistisk sentralbyrå i form av et selv vurderingsskjema utviklet for Eurostat. Virksomheten bes rapportere om disse evalueringene i årsrapporten for 2008.

7. TILDELING

Under henvisning til ovennevnte og Reglement for økonomistyring i staten § 7 vil Finansdepartementet med dette meddele at Statistisk sentralbyrå i 2008 tildeles og kan disponere de beskrevne bevilgningene i punkt 2 i dette brevet, jf. Stortingets budsjettvedtak av 14. desember 2007.

Med hilsen

Tore Eriksen e.f.
finansråd

Nina Bjerkedal
ekspedisjonssjef

Gjenpart: Riksrevisjonen

Vedlegg: Foreløpig styringskalender for 2008

Foreløpig styringskalender 2008 Statistisk sentralbyrå

Måned	Aktivitet	Dato
Januar	– Møte om budsjettet for 2009	Uke 2-3
Februar	– Forklaringer til statsregnskapet – Rapportmøte med gjennomgang av personalområdet – Årsrapport for 2007 til FIN	Primo februar ¹ Uke 6-9 20.02.2008
Mars	– Møte. Gjennomgang av årsrapporten 2007. Medarbeidersamtale mellom finansråden og direktøren for SSB	Uke 13-18
April	– Utsendelse av foreløpige budsjetttrammer 2009 for SSB fra FIN etter rammekonferansen – Statusrapport om budsjettsituasjonen per 01.04.2008 til FIN	Uke 17 20.04.2008
Juni	– Forslag til omtale i St.prp. nr. 1 (2008-2009) til FIN (budsjett- og rapportdel)	30.05.2008
August	– Innsendelse av halvårsrapport for 2008 – Møte vedr. halvårsrapport 2008	20.08.2008 Uke 35-36
Oktober	– Statusrapport om budsjettsituasjonen per 01.10.2008 til FIN – Regjeringen fremmer St.prp. nr. 1 (2007-2008) for Stortinget	20.10.2008 Primo oktober
November	- Foreløpig tildelingsbrev 2009 for SSB fra FIN - Tekniske retningslinjer for arbeidet med statsbudsjettet for 2010 fra FIN (Budsjettskrivet for 2010) – Forslag til budsjett 2010 fra SSB	Primo nov. Primo november Ult. nov.
Desember	– Tildelingsbrev 2009 for SSB fra FIN	Ult. des.

¹ Eget skriv om statsregnskapet og frister for innrapportering meddeles Statistisk sentralbyrå senere.